

Szabadság határokkal?!

A korlátok, határok, szabályok nélküli élet elve és gyakorlata az életünk egyre több területén hang-súlyt kap.

☞ 4. oldal

Felebarát vagyok?

Ez év tavaszán sokszor elhangzott ez a kérdés az egyetemes imahé-ten. Nálunk szinte minden este fel-tették a szolgáló lelkészek.

☞ 5. oldal

Interjú a 90 éves dr. Csohány Jánossal

Ha bezárult egy út előttem, Isten újat, gazdagabbat, sokszínűbbet, perspektivikusabbat nyitott szá-momra.

☞ 8-9. oldal

AZ ÉLŐ IGE ÉVE
— 2024 —

HARANGSZÓ

A KIRÁLYHÁGÓMELLÉKI REFORMÁTUS EGYHÁZKERÜLET GYÜLEKEZETI LAPJA • 2024. JÚNIUS • 35. évf. 11-12. szám • Ára 5 lej

Intő jelek

Nehéz döntések előtt időnként valamilyen jelért imádkozunk. Ezt tette Gedeon is, amikor Isten megbízta Izráel szabadításával. Neki meg is adatott, ráadásul kétszer is. Bár csak ilyen egyszerű lenne!

A kért jelek gyakran elmaradnak, vagy egyszerűen nem vesszük észre őket. Vannak azonban olyan esetek is, amikor Isten figyelmeztető jeleket ad anélkül, hogy kértük volna. Szerintem ezekből nagyon sokat kapunk, de rendszerint oda sem figyelünk rájuk. Úgy teszünk, mint Bálám, aki háromszor is megverte a szamarát, pedig az csak azért viselkedett szokatlanul, hogy megmentse a gazdáját az Úr angyalától. Végül megnyitotta Isten a szamar száját és Bálám szemét is, Bálám meggyőződött a valóságról, és arcra borult az angyal előtt.

Nemrég én is olyan jelet kaptam, amit nem kértem, de felfigyeltem rá, és hálás is vagyok érte. A napi rutin szerint kezdődött a reggel, nem volt benne semmi különös. A megszokott időben autóba ültettem a kislányom, és elindultam vele az óvodába. Néha a készülődés kicsit elhúzódik, s olyankor kicsit sietünk, hogy beérjünk, mire a reggeli elkezdődik, de ezen a napon minden gördülékenyen ment. Szóval nem rohantunk. A sebesghatárt mindenhol betartottam, ami talán zavarhatta is azokat, akik azonnal előztek, amint alkalmuk nyílt rá. Engem viszont nem szorított az idő. Gyönyörködtem a reggeli napsütésben, miközben a lányom kérdéseire válaszoltam.

(Folytatás a 2. oldalon)

Áldott hétvége

a királyhágómelléki teológusokkal

Szeretünk titeket! A többi között ezekkel a szavakkal nyitotta meg a második alkalommal megszervezett királyhágómelléki teológus csendes napokat Sólyomkőváron Bogdán Szabolcs püspök. Május első hétvégén szinte az összes teológiai hallgató jelen volt az egyházkerületből és gyakorlati kérdésekről beszélgethetett több lelkipásztorral.

Az előadások, fórumbeszélgetések és prédikációk témája maga az igehirdetés volt. Nyílt alkalom szabadidős tevékenységre, spontán beszélgetésekre is.

Pénteken Rác Ervin szatmár-szigetlaki lelkipásztor, generális direktor áhítata nyitotta meg a tábor: „Én is, amikor hozzatok mentem, testvéreim, nem úgy mentem, hogy nagy ékesszólással vagy bölcsességgel hirdessem nektek Isten bizonyágtételét.

Mert elhatároztam, hogy nem akarok másról tudni köztetek, csak Jézus Krisztusról, mégpedig mint megfeszítettéről. És én erőtlenség, félelem és nagy rettegés közt jelentem meg nálatok. Beszédem és igehirdetésem nem a bölcsesség meggyőző beszéde volt, hanem lélek és erő felmutatása, hogy hitetek ne emberek bölcsességén, hanem Isten erején nyugodjék.” (1Kor 2,1-5) Az igehirdetések legyenek egyszerűek és érthetők. Nem azért, mert nem lehetnénk képesek bonyolultan beszélni, hanem azért, hogy az üzenet jusson el a címzettekhez. Ne legyen más a szószéki beszédmód, mint a mindennapokon használt stílus, mert az a színészkedés látszatát kelti. Ne féljünk valós érzelmeket vinni az igehirdetésbe. Azokat mindig lélekkel és erővel mondjuk – biztatta teológus szolgatársait az igehirdető. (Folytatás a 12. oldalon)

www.facebook.com/harangszo

Intő jelek

(Folytatás az 1. oldalról)

Amint beértünk a városba, arra lettem figyelmes, hogy egy férfi lelép a járdáról az átjáróra, majd körületekintés nélkül elindul a túlsó oldalra. Lassítani kezdtem és megálltam, ő pedig csak abban a pillanatban fordította balra a fejét, amikor már közel voltam hozzá. Megijedt. Majd mérgesen mutogatta, hogy nem vagyok normális és menjek lassabban.

Először kissé felháborodtam. Mindent a szabályok szerint tettem. Nem léptem át a sebességhatárt, időben lassítottam az átjáró előtt, és a megfelelő távolságban álltam meg. Egy vizsgáztató rendőr sem talált volna benne semmi kivetnivalót. Nem az én hibám volt, hogy ő meggondolatlanul akart átkelni az úttesten, mert a kezében lévő dologra jobban figyelt, mint a forgalomra. Persze nem csináltam belőle nagy ügyet. Fejcsóválva mosolyogtam és továbbmentem.

Néhány másodperc múlva az az érzés támadt bennem, hogy jó lesz a szokásosnál óvatosabbnak lennem. Kihúztam magam az ülésben és kétszer is tükörbe néztem sáváltáskor. Pár perccel később kiderült, hogy nagy szükségem volt az elővigyázatosságra és a fokozott figyelemre. Egy piros jelzőlámpa után egyenletesen haladtam a hosszú kocsisorral, amikor egy csattanásra lettem figyelmes. Az előttem lévő autó hirtelen megállt, én pedig Isten kegyelméből néhány centiméterrel elkerültem az ütközést. Mint kiderült, épp az előttem lévő sofőr hajtott bele egy másik járműbe. Személyi sérülés nem történt, a két autó kissé összetört, a felek egyezkedni kezdtek. Segítségre nem volt szükség, ezért továbbmentünk. A kislányom fel sem fogta, hogy mi történt.

Utána hálát adtam a morcosan integető gyalogosért, aki lassításra figyelmeztetett. Isten a számár által oltalmazta meg Bálámot, nekem pedig egy szakállas férfit küldött. Életveszélyben nem voltunk, de azért nem hiányzott sem az autójavítás, sem a biztosítással járó bonyodalom.

Jézustól gyakran követeltek jeleket a kortársai, de ő következetesen megtagadta a kérésüket. Az akkor élők éppen elég csodát láthattak, hogy felismerjék Jézus hatalmát, de nekik ez nem volt elég. Ne követeljünk haszontalan jeleket az Úrtól, hanem figyeljünk azokra, amelyeket az ő féltő szeretete által megad nekünk a mindennapokban!

ERDEI-ÁRVA ISTVÁN

A gonosz munkáján nincs áldás

„Dicsekszik lelke kívánságával a gonosz, áldja a fősvényt, és átkot mond az ÚRra. Gőgös megvetéssel nem keresi: Nincs Isten – ez minden gondolata. Útjai mindig szerencsések, távolinak tűnnek neki ítéleteid, minden ellenségét lekicsinyli. Azt mondja szívében: Semmi sem rendít meg, soha nem jutok bajba.” (Zsolt 10,3–6)

A hívő ember sem érti, hogy az Úr miért engedi meg a jót a rosszaknak, és a rosszat a jóknak. Vannak áldott lelkű emberek, akiknek az élete tele van küzdelemmel. De vannak álnok lelkű emberek is, akik semmibe veszik az Isten törvényeit, átkot mondanak az Úrra, és megvetnek mindent, ami szent, mégis, a sok gonoszságuk ellenére, az életük sikeresnek mondható. Nem éri utol őket az ítélet, legyőzik ellenségeiket, elkerülik a bajt. Hogy engedheti ezt meg az Úr?

Ugyanez a kérdés emésztette a zsolotáróst is. A csalók, a tolvajok, az Istent és embert nem becsülők minden korban elérik a rövid távú céljaikat. Ha valaki meg szeretne gazdagodni, akkor kitartó és becsületes munkával elérheti a vágyát, de ehhez sok időre van szükség. A tisztességtelen módszerekkel viszont gyorsan megvagyonosodhat az ember. Ez a mindennapok valósága, amiben élünk, de annak csak az egyik oldala. A becstelenül megszerzett javakon nincs áldás. Az erkölcstelenül elnyert siker nem tart sokáig.

Akiknek csak a földi hatalom, a dicsőség, a gazdagság, az elismerés fontos, azokról Jézus azt mondja, hogy „elnyerték jutalmukat”. (Mt 6,2) Isten azonban nagyobb örömet akar adni nekünk, mint amit ez a világ tud nyújtani. Ezért a boldogságunkat ne a földi javakban keressük, hanem Istennél! Ámen!

E. Á. I.

Aki Jézusban bízunk, megmarad örökre

„Ne szeressétek a világot, se azokat, amik a világban vannak. Ha valaki a világot szereti, abban nincs meg az Atya szeretete. Mert mindaz, ami a világban van, a test kívánsága és a szemek kívánsága és az élet kérkedése, nem az Atyától van, hanem a világból. A világ elmúlik és annak kívánsága is, de aki Isten akaratát cselekszi, megmarad örökké.” (1Jn 2,15–17).

A *Számkivetett* című film jutott eszembe az ige kapcsán. Talán az olvasók közül is sokan látták ezt az alkotást, melyben egy sikeres üzletember repülőgép-szerencsétlenséget szenved, s egyedüli túlélőként egy lakatlan szigetre vetődik. Hosszú hónapokon keresztül egyedül, a repülőgép roncsából partra sodródott eszközök segítségével próbál túlélni. Korábban mindene megvolt, s csupán egy szempillantás alatt mindene semmivé lett, semmit sem ér.

A világ s abban minden, ami számunkra fontos volt: a hatalom, a vagyon, a siker, az egészség, magabiztosság, elmúlik. Amikor minden semmivé lesz, amikor minden kihullik a kezünkből, akkor rájövünk majd, hogy a világ és a dolgai(nk), amikhez ragaszkodtunk, nem képesek megtartani bennünket. Ilyenkor a legnagyobbra lesz szükségünk, Istenre.

János figyelmeztet, hogy ne vonzódjunk, ragaszkodjunk túlzottan a világhoz. Ne értsük félre, nem a világgal van baj, hanem a bűn által megrontott világgal, emberi közösséggel, amely ellentétben áll Isten akaratával. Ma ugyanis nem fogadja be azt, ami Istentől jön. Nem fogadja be Jézust, és azokat sem, akik követik őt. A karácsonyi történetben azt írja János, hogy a világosság a sötétségben fénylik, de a sötétség nem fogadta be azt. Vagyis az olyan ember, aki vonzódik a világhoz, olyan dolgokat tesz és gondol, amik nem Isten szerintiek, és kizárja az életéből Jézust. De aki benne bízunk, megmarad örökre. Ámen.

GÁTI TIBOR LEVENTE

Édentől Édenig

„Olyanná teszi pusztaságát, mint az Éden, kopár földjét, mint az Úr kertje.” (Ézs 51,3)

Az életünket keretek között észleljük. Időben miénk „hetven esztendő, vagy ha több, nyolcvan...”, és nagyobb részük hiábavaló fáradság, olyan gyorsan eltűnik, mintha repülnék.” (Zsolt 90,10) Térben a föld egy darabkáját birtokoljuk, amint Jákób hallja: „Ezt a földet, amelyen fekszel, neked adom és a te utódaidnak.” (1Móz 28,13). Ha az apostol szavaira figyelünk, megtudjuk, hogy térben és időben mi várhat reánk. Magasság és mélység közötti ingadozás (tér)iszonya, halál és élet feszültsége. Lesznek fejedelmek szigorral, angyalok jönnek gyógyító közelbe.

AZ ÉLET KERETEIN BELÜL

Nem mindenki érzi jól magát az élet keretein belül. Sokan állandóan új helyekre vágnak, mások szüntelen türelmetlenül kergetnék az időt, és egyesek késleltetnék azt. Sokan kockázatosan élnek, kísértve a mélységeket és magasságokat, próbálgatva a lehetőségek határait, nem ritkán örült iramban rohanva tragédiák közé. Emberek többsége él, ahogy tud, vagy ahogy gondolja. Észre nem vennék, hogy lassan így alakul ki az önző személyiség, az individualizmus jelensége vagy a társadalom káros rétegződése. A kultúra mellett szubkultúrák jelentkeznek, és számos párhuzamosság, amelyek előbb-utóbb szembeállnak egymással.

Isten valóban mindenkit másnak teremtett erre az egyszeri és megismételhetetlen életre, amelynek megszabta kereteit bőséges szabadsággal. Ha ennek a szabadságnak megmaradhatnánk élvezőiként, nem esnénk a kereteken kívüli szabadsóság felelőtlen áldozataivá.

ÉDENI ÁLLAPOT

A sokban különböző emberek – sok milliárdan – egyenként egy anyától születtek, és egy apától származnak. Amint első szüleink Édenben közösen gyönyörködtek egymásban és a csodálatos természetben, majd

megszülettek gyermekeik. Az édesanya méhe szimbolikusan és értelemszerűen is minden ember saját Édene. A magzatnak mindene megvan, mindent megkap az anyától. Születése után kezdődik a gyermek függetlensége. Teste-lelke, miután világra lép, átéli az első óriási traumát. Levegő után kapkod, megváltoznak a környezeti viszonyok, szoknia kell a fényt, a hőt, a hangot. Egyszerre minden más lesz, mint Édenben volt. Hozza magával a többi között az ősbizalmat, az ölelő-reflexet, de ezeket mind lassan kikezdi az idő és a kellemetlen tapasztalat. Édentől indulunk valamennyien Isten szándéka szerint, hosszú út után vissza Édenig, amit már Mennyei Jeruzsálemnek nevezünk. A hosszú úton Isten velünk jön.

KRISZTUS ÖRÖMHÍRE

A kereteket elhagyó magatartás, a törvénytírási hozta, hogy az édeni állapot gyönyörű emléke helyett az elsivárosodott pusztaság élettere lett a valóság. Krisztus eljövetele az embert először úgy mentette, hogy megtapasztalhatták Isten jelenlétét Benne, Aki a törvényeket betöltötte, azaz betarthatóknak nyilvánította, és azok szerint élt. Megtanította az Ővéit arra, hogy szeretettel nem a cikkelyek irányítanak, hanem a mennyei jóság, ami mindenek felett van, és minden helyzet fölé emeli az embert. Evangéliumot hirdet Krisztus Jézus, örömhírt. Szeret Isten, és szeretheted, mint embertársaidat is, és ennyire önmagadat is kell. Krisztus örömhíre adja meg a következő Éden felé haladók boldogságát. Ebben a keretben az örömhír új öröm-teret, új öröm-időt hoz létre.

A megújult embernek alkalmá lesz a pusztaságot Édenre tenni, kopár földünket zöldellő ligetté. Az engedelmességétől megszabaduló engedelmes ember felhatalmazást nyer arra, hogy bátran szóljon a lehetetlennek tűnő dolgok megfordíthatóságáról, a kilátástalanság megszüntetéséről és határozottan arról, hogy van Éden a földön, és vár bennünket a Mennyei Jeruzsálem.

CSÚRY ISTVÁN

Örömmel betelve

Drága Urunk, mennyei Atyánk!

Hálatelt szívvel jövünk hozzád, hisz ma reggel is felkelhettünk és a te kegyelmedben részesülhettünk.

Köszönjük a te áldásaidat, azt a sok jót, amit nap mint nap kapunk Tőled. Édes Atyánk, te látod és tudod a legjobban, hogy melyek a harcaink és mivel küszködünk, jó nekünk tudni azt, hogy Te ismered ezeket, és velünk vagy mind ezekben.

Urunk, köszönjük a Te szavadat, hogy lehet Bibliánk, amit szabadon olvashatunk. Köszönjük, hogy közel jössz hozzánk az igében, imáinkban, és a Te lelked bennünk munkálkodhat.

Megvalljuk, hogy sokszor nem tudjuk, meddig mehetünk útjainkon, de ha Te vagy Úr az életünkben, akkor Te vagy a mi Királyunk, így Tőled kérjük és várjuk az útmutatást, és Te készségesen meg is adod azt nekünk.

Jó nekünk egy olyan mederben élni folyóként, ahol Te vagy a part. Azért adtál nekünk határokat, hogy az életünk biztonságban legyen, tudjunk gyümölcsstermők lenni, örömmel telve, a Te dicsőségedre.

Bocsásd meg, kérlek, amiért sokszor azt hisszük, hogy a saját kigondolt utunk jobb annál, mint amit Te kínálsz. Drága Atyánk, kérünk, munkáld ki bennünk, hogy teljesen Rád bizzuk magunkat. Szeretnénk a Te akaratod szerint élni a családban, a gyülekezetben, a munkahelyünkön, kérünk, Te légy ebben is a segítségünkre.

Köszönjük, hogy fiaidnak neveztetünk, ez a mi reménységünk és boldogságunk. Mózzessel együtt mondjuk: „Ha nem jön velünk a Te orcád, akkor ne is vigyél tovább bennünket”, de mi már tudhatjuk, hogy jön a Te orcád velünk Jézus Krisztusban, mivel Őbenne kijelentted magad nekünk, abban a hatalmas áldozatban, amit Krisztusban megmutattál, ezért örömmel betelve szeretnénk neked szolgálni hálás szívvel és a Te akaratodat cselekedni mindenkor.

Add meg, kérünk, hogy mindvégig kitarssunk a Te akaratod cselekvésében. Ámen.

MIKLÓS KÁROLY

Szabadság határokkal?!

Elmondhatjuk, hogy a ma embere nem szereti a határokat, a korlátokat. A modern kor felfedezései, vívmányai és eredményei még inkább azt erősítik bennünk, hogy nincsenek határok, sőt az ember bármire képes. S egyre gyakrabban halljuk: nekem ne mondja meg senki; ez az én életem, ne szóljon bele senki; nekem senki sem parancsol; én, ha kell, még az Istennel is szembeszállok.

A korlátok, határok, szabályok nélküli élet elve és gyakorlata az életünk és társadalmunk egyre több területén hangsúlyt kap. Megjelenik az iskolában (a folyosón a tanár kell hogy kikerülje a diákot, mert az nem áll félre), a munkahelyen (teljen az idő, látszódon úgy, hogy dolgozom, de nem fontos a minőség, sem a mennyiség, csak a fizetség), a családban (sok esetben nincs áldozat- vagy felelősségvállalás, költözzünk össze, ha nem megy, akkor lépünk tovább).

FONTOS A SZABADSÁG

Igen fontos a szabadság, és még hasznos is, de nem minden esetben. Ha a szőlőt nem korlátozzuk, nem metsszük meg, nem kacsoljuk meg, hanem szabadjára engedjük, akkor megnézhetjük magunkat, mert nem lesz finom nedű a poharunkban, hanem csak keserű szőlőt szedhetünk róla. Sok esetben igaz ez a mai gyermekek nevelésében is, minél inkább szabadjára engedjük a nevelésüket, annál keserűbb lesz a gyümölcs, amit kapunk tőlük. Talán mégiscsak igaza volt annak a Bölcs Salamonnak, aki így szólt egykoron: „A vessző és dorgálás bölcsességet ad; de a szabadjára hagyott gyermek megszegyeníti az ő anyját. (...) Fenyítsd meg a te fiadat, és nyugodalmat hoz néked, és szerez gyönyörűséget a te lelkednek.” (Péld 29,15.17) Vagy még Pál apostol sem beszélt bolondságot, mikor azt mondta: „Minden szabad, de nem minden használ. Minden szabad, de nem minden épít.” (1Kor 10,23) Látjuk a mai világban, hogy minden szabad, de mennyi minden nem az épülést, hanem a hanyatlást, a romlást szolgálja. Gondoljunk csak bele, hogy egy-egy ember milyen tragédiákat tud okozni azzal, hogy az utak császáranak tekint magát, és nem tartja be a közlekedési szabályokat! Mi lenne, ha mindenki azt tené az utakon, ami neki tetszik? Minden bizonyon káosz és még több tragédia.

AZ EMBER DÖNT

Isten, mikor megteremtette ezt a világot, akkor szép rendet alkotott benne. S ebbe a szép és jó világba az embert nem robotként helyezi, hanem szabad lényként. Meghúz számára határokat: nem ehét a jó és rossz tudásának fájáról, de szabadon dönthet. Az ember dön-

tött, s ma is dönt: Ne szóljon bele Isten az életembe! De Isten bele akar szólni az életembe. Isten igenis rak korlátokat az életünk útjára mellé. Talán éppen ezért nem akarnak sokan Istennel foglalkozni, vele beszélni, hogy ne-hogy határokat szabjon. Sajnos sokan Istent valami „buligyilkosnak”, örömrontó kozmikus rendőrnek tekintik, aki parancsolatokat ad, aki semmi jót nem enged nekünk. Igen, lehet így is a Biblia tanítására vagy a tízparancsolatra tekinteni, hogy az egy tiltólista. Csiha Kálmán mondta, hogy lehet azonban úgy is tekinteni a parancsolatokra, mint nagyobb szeretetre való ösztönzésekre. Azaz Isten nem földi örömeink elrontója, hanem féltőn szerető mennyei Atyánk, vagyis ha határt szab, csakis a mi érdekünkben teszi. Gyermekkoromban fel voltam háborodva, hogy minek tesznek korlátot az út mellé, mert ha valaki lesodródik a kanyarban, csak még jobban összetöri az autóját, mikor annak nekimegy. Így gondolkodik a gyermekész. Ma már azonban tudom, hogy a korlát életet ment, s nemrég, mikor egy olyan úton jártam, ahol nem volt korlát az út mellett, s lent mély szakadék tátongott, bizony azt kívántam, bárcsak tettek volna ide is korlátot, s tele voltam félelemmel, hogy le ne csússzak a mélybe. Isten határvonalai nem barikádok életünk útján, hanem korlátok, melyek megvédnek attól, hogy a kárhozat szakadékába zuhanjunk.

A VÉDŐFAL

Még a teológián hallottam ezt a történetet. Arról szól, hogy Isten megteremti az embert, elhelyezi az Édenben. Az egész kert az övé. Az ember nagyon boldog, örül

a szép kertnek. Egyszer, amint a kertben sétál, egy hatalmas falra talál. Mivel nem tud átmászni rajta, úgy gondolja, hogy megkerüli. Ahogy így keresi a végét, rájön, hogy a fal az egész kert körül van, s ajtó sincs rajta. Fel is háborodik, hogy milyen dolog ez, hogy Isten bezárta őt ide, s hiába a gyönyörű kert, már nem tud örülni neki. Végül elhatározza, hogy lebontja a falat, de a fal túloldalán mélyes szakadékot lel, majd megpróbálja egy másik, egy harmadik, egy negyedik helyen is, végül körbontja a falat, de mindenütt csak szakadékra lel. Próbálja folytatni addigi életét, de már nem sikerül, a kert közepétől nem mer eltávolodni, mert attól fél, hogy véletlenül belezuhan a szakadékba. Élete tele lesz félelemmel, keserűséggel és még kisebb területre korlátozódik, csak a kert közepére.

Ma sokan felnőttként is gyermeki ésszel gondolkodnak, azt hiszik, ha lebontják az Isten által rendelt szabályokat, ha nem lesz korlát, akkor lesz minden szép és jó. Aztán kiderül, hogy akkor lesz igazán korlátok közé szorított az életük, meg félelemmel teli a mindennapjuk. Szabadság és szabadság között is van különbség, s nem mindig az az igazi szabadság, amely annak látszik, vagy amit a világ csillogtat felénk.

S ha már a határokról van szó, akkor el kell mondanunk, hogy Isten is átlépett egyszer egy határt. A menny és föld határát, mégpedig az első karácsonykor. S tette ezt azért, hogy lebontson egy másik határt, egy válaszfalat, mely az ember és Isten között állt. Jézus halálakor a templom kárpítja kettéhasad, jelezve, hogy az, ami eddig távol tartotta az embert Istentől, azaz a bűn, Krisztus által kettényílt, szabad az út az Istenhez.

ÉLET FAKAD

Azért elgondolkodtató, hogy amikor mi, emberek döntünk le határokat, akkor tragédiák, félelmek, keserűségek és szorongások születnek, mikor Isten, akkor öröm, út és élet fakad. Talán ideje lenne elhinni, hogy Ő jót akar nekünk, s hogy valóban tudja, mi a legjobb nekünk. Talán mégiscsak jó lenne engedni, hogy beleszóljon az életünkbe, hogy Pállal együtt elmondhasuk: „nem a félelem lelkét adta nekünk Isten, hanem az erő, a szeretet és a józanság lelkét.” (2Tim 1,7)

Úgy hiszem, érdemes megfontolni, hogy az Isten által húzott határokat valóban megéri-e átlépni, s azt is, hogy valóban akkor lesz-e igazán szabad, ha átlépem azokat a határokat. Isten szabadnak teremtett, Te döntesz!

Felebarát vagyok?

Idén tavasszal sokszor elhangzott ez a kérdés az egyetemes imahéten. Nálunk szinte minden este feltették a szolgáló lelkészek, és jó volt válaszolni rá: igen, van felebarátom. Jó volt, mert átértékelhettük a barátságainkat, hálát adhattunk azokért az emberekért, akik így vannak a szívünkben. Talán egy-egy csendes imádságban akkor és azóta is elhangzott és elhangzik: Uram, adj nekem ilyen felebarátot! És talán az is eszünkbe jut, hogy elkérjük a magunk számára is azt a lelkületet, ami olyan, mint a samaritánusé.

És hogy mennyire célba ért ez a példázat idén? Csak egyetlen példát említenék. A konfirmálóinkkal évek óta azt gyakoroljuk, hogy a konfirmáció alkalmával elmondandó szentírási történetet ők választhatják ki. Úgy érzem, többet ér egy általuk választott történettel bizonyoságot tenni, mert olyat választhatnak, amit most értenek, ami most éppen őket szólítja meg, és ami egy életen át elkí-

sérheti őket. Rögtön az imahét után, az első kátéórán az egyik konfirmandus azt mondta: ő az irgalmas samaritánus példázatát szeretné mondani! Neki ez nagyon tetszett! Milyen áldás, sokszor talán nem is gondolunk arra szolgálóként, kit hogyan szólíthat meg az ige – és ezek azok a pillanatok, amelyek drága visszacsatolásként erősítenek meg.

NEKEM VAN. DE ÉN AZ VAGYOK?

Lelkembe íródott az imahét egyik estéje, amikor távolról érkezett lelkész szolgált a gyülekezetben. Amikor megkerestem és felkértem a szolgálatra, nem gondolkodott, egyből igent mondott. És amikor a szolgálata közben feltette a kérdést: ki az én felebarátom? Ki a te felebarátod? – egyből ott volt a válasz: aki nem kérdez, nem szabadkozik, de egyből elvállalja a szolgálatot. Akit évek után is úgy tudsz felkeresni, mint jó barátot, aki előtt ki tudod nyitni a szíved, el tudod mondani azokat a gondolataidat, kétségeidet is, amiket sokszor magadnak sem mersz bevallani, aki úgy tud meghallgatni, hogy közben nem akar megszólalni, és teljesen rád figyel. Ő az én felebarátom.

Aki történetesen nem református. De attól ugyanazt az ígét szólta, ugyanarról a

Krisztusról tett bizonyoságot, Aki téged is, engem is megmentett.

Szerencsés vagyok? Áldott vagyok? Vagy ez a kegyelem? Van felebarátom. Hatalmas kegyelem, hogy nem is csak egy emberre mondhatom ezt el.

És ott a kérdés másik fele: vajon rólam ezt elmondják mások? Vajon tudok-e felebaráttá válni? Nem azok számára, akiket szeretek, akik a szívemben laknak, de az ismeretlenhez, az útszélen lévő sérülthöz tudok felebarátként viszonyulni?

EMBER AZ ÚTSZÉLEN

Múlt héten egyik nap hajnalban keltem. Igazából le sem feküdtem, egy kicsit szundítottam a nappaliban, és az óra ébresztője előtt egy perccel már meg is ébredtem, mert indulnom kellett a debreceni reptér londoni járatához. Mert felebarát vagyok. És mert jól ki is húztam magam, milyen rendes vagyok,

én ajánlottam fel, hogy elviszem a barátait a reptérre, és majd haza is hozom őket. Pedig figyelmeztettek: ha elviszel, értünk is kell jönnöd! Tudom – mondtam, ismerem a járatot, azt is tudom, volt, hogy késett már, és egész éjjel nem aludtam. De a barátjáért mit meg nem tesz az ember?

És amint rákanyarodtam az autópályára, és elértem a határátkelőhöz, láttam, két soron várakoznak. Beálltam egy ukrán rendszámú kisbusz mögé. Ott kevesebben voltak előttem. Jó, jó, de mi van, ha őket hosszabban vámolják? Mi van, ha elkések, mert nagyon ki volt számolva az idő. Haladt a sor. És nem is nagyon volt időm gondolkodni, mert egyszer csak azt látom, két férfi közelít az autóhoz. Mosolyogtak. Az egyik intett, húzzam már le az ablakot, kérdezni szeretne. És a *jó estét kívánok* után máris elkezdte, számomra furcsa, talán csak ritkán hallott akcentussal románul, hogy szia, én is román vagyok! (Még mosolyogtam.) Megmutatta az útlevelét is. És kérdezte, átvinném-e a határon? A busz, amivel jött, nyolcszemélyes, és ők kilencen vannak. Hirtelen gondolkodni sem tudtam, igent mondtam, ült is be, megkértem, kösse be magát – és csak utána kezdett el járni az agyam.

Mi lesz, ha? Ez talán a legrosszabb kérdés, amit ilyenkor az ember feltehet.

Nem volt ellenszenves, de azért mégis. Csak így bekérezkedni? Mi lesz, ha majd nem akar kiszállni? Mi lesz, ha a határőrök majd megkérdezik, ki ez, ismerem-e, miért vettem fel, meddig viszem?

A kérdéseimből az ő kérdése térített vissza – hová megyek? Csak ide, a határ mellé – mondtam. Nehogy bevalljam már, hogy a reptérre, még elviteti magát!

És te mit csinálsz, ha átérsz, hogyan tovább? – kérdeztem. Megoldja, mondta. Közben előrébb kerültünk, haladt a sor.

A nagy csendben egyre csak az járt a fejemben, mi lesz, ha mégsem akar majd kiszállni? Visszatolatok, gondoltam, a magyar határörhöz, és majd jelzem, hogy van egy kis gond.

Már feszített a csend, kezdtem rosszul érezni magam. Telefont, tárcát kevésbé látható helyre tettem, még mielőtt beszállt volna. De azért kérdezni mégis illene valamit.

Mi a helyzet most nálatok? – bukkott ki belőlem. Nem túl jó – válaszolt röviden. Május 9-től lép életbe a törvény, ami nem engedi kilépni az országból a hadköteles férfiakat. Épp csak azt nem mondta – menekülök. Ekkor aztán már kezdtem rosszul érezni magam.

Hová mentek? – folytattam. Olaszországba. Otthon kaotikus a helyzet. Minden csak a pénzről szól. Arról szól a háború is.

És megérkeztünk a román határörhöz. Benyújtottam az iratokat, kis idő múlva kaptuk is vissza. Következett a magyar határőrség. Magyarul köszöntem, beszéltem a határőrrel. Csodálkozva nézett rám utastársam: te tudsz magyarul? Az vagyok – mondtam.

Átértünk. Ott várt a két ukrán rendszámú kisbusz, az utasok a busz mellett álltak. Vártak.

Utasom rám mosolygott, megköszönte a fuvart, és jó utat kívánt. Én is neki.

A FÉLŐS SAMARITÁNUS

Évekkel ezelőtt Hézsér Gábor könyvében olvastam az irgalmas samaritánus példázatának a továbbgondolását. Hogy a samaritánus, amikor már sokadszorra talált félholtra vert embert a jerikói úton, ugyanúgy megállt, lehajolt, bekötözte, szamarára tette, elvitte a vendégfogadóba, áldozott a gyógyulására – de aztán elindult a pusztába, hogy megkeresse a rablók tanyáját.

Ő bátor volt. Én nem. Valami olyasmi játszódott le bennem, mint a papban és a lévitában. Félttem. Mi lesz, ha. És nem lett semmi. Csak annyi, hogy egy magyar ember megállt egy ukrán akcentussal, románul beszélő, háború elől menekülő embernek. És vitte pár métert.

A lelkipásztor és a gyülekezet kapcsolata

Úgy gondoltam, hogy a gyülekezeti élet vonatkozásában, ami a személyes határokat, viszonyulásokat illeti, meghívom az olvasót, hogy tartson velem egy lelki úton.

Amikor a lelkipásztor és a gyülekezet kapcsolatát vizsgáljuk, sokféleképpen lehet nagyító alá tenni. Meg lehet vizsgálni bibliai szempontból, hogy Isten ígéje szerint az Úr szolgálójának hogyan kell viszonyulnia a gyülekezetéhez, akár ószövetségi vonatkozásban, a próféták életén keresztül, akár újszövetségi példát véve alapul, Pál apostol életén keresztül. Meg lehet vizsgálni a gyülekezet szemszögéből, hiszen az olvasók legnagyobb része gyülekezeti tag, s biztosan szoktak beszélgetni egymással a lelkipásztorról. Most a lelkipásztor szemén át mutatom be a témát. Lehetséges, hogy nem fog velem mindenki egyetérteni, de bízom benne, hogy tanulságos lesz.

AMIKOR A LELEKIPÁSZTOR KIKERÜL A GYÜLEKEZETBE

Amikor egy lelkész elkezd a gyülekezeti szolgálatát, még akkor is, ha ez nem az első gyülekezete, általában naivan és jóhiszeműen teszi. Isten ígéjével a szívében, a saját személyiségével, temperamentumával és gondolkodásmódjával, rendszerint a családjával együtt, elkezd a munkát. Minden lelkipásztor úgy indul el a szolgálat útján, hogy jobb lesz az elődjénél. Mindenki abban reménykedik, hogy vasárnaponként megtelik a templom, és mindenkit Istenhez fog vezetni. Igyekszik tanulni az elődje hibáiból, miközben nem veszi észre a saját hibáit. Nem tudja, vagy nem veszi észre, hogy a gyülekezet árgus szemekkel figyeli szinte minden megnyilvánulását: mit mond, milyen elszólásai vannak, kivel beszélget, mikor van otthon, ki megy be hozzá, barátkozik-e valakivel, ha igen, miért azzal stb. Miközben a lelkész éppen a gyülekezeti életet próbálja felpezdíteni, hogy minél többen gyűljenek az Ige köré, aközben a gyülekezet a lelkipásztort elemezgeti. Ebben az időszakban sokan vannak körülötte, egy részük az igehirdetés miatt, más részük kíváncsi az újdonságra. Van ennek egy jó oldala is: sok embert meg lehet szólítani ekkor az Isten ügye számára. Mindig vannak a meglévők mellett újak is, akik később is megmaradnak Isten és az egyház körül, erősödnek hitben, vagy elkezdnek hitben járni.

AZ ELSŐ EUFÓRIA UTÁN

A gyülekezeti munkában szerintem a legnehezebb időszak az, amikor ez az első érdeklődési hullám elmúlik, és elkezdődnek a csalódások. Az egész lelkipásztori pályára meghatározó

ereje van a második-harmadik szolgálati éveknek az adott gyülekezetben. Én ezt a nagy csalódások idejének nevezem. Vannak lelkészek, akik bele is keserednek, vagy meg is rekednek a csalódottságban. Biztos vagyok abban, hogy sok oka van ennek; elmesélem most a saját tapasztalataimat. A legnagyobb csalódást az okozta nekem a második év után, hogy rájöttem: sokan nem azért közeledtek hozzám, mert hitre akartak jutni, vagy mert meg akartak igazán ismerni engem mint embert, hanem azért, mert egy-egy baráti körből ők voltak a bátrabbak, akik azért férköztek a bizalmamba, hogy később kibeszéljenek a hátam mögött, gyakran a szavaimat is kiforgatva. Nagyon sok időbe telt elfogadni azt, hogy a legszebb kezdeményzéseimet is ki lehet gú-

nyolni, és sárba lehet tiporni, s azt is, hogy egyéni érdekek felülírják időnként a gyülekezeti munkát, vagy pedig egyes emberek saját céljaikra akarják használni az egyházat.

Nos, ebben az időszakban szinte belebetegedtem a kudarcaimba, és ez megisméltódott akkor is, amikor gyülekezetet váltottam. Úgyhogy megállapítottam magamban, hogy ha tiszta szívvel próbálok meg gyülekezetet szervezni, ezt a csalódásos periódust nem lehet megúszni.

AZ ÉRETT KOR A GYÜLEKEZETBEN

Tehát én azt tapasztaltam, hogy az első évek után, az újdonság elmúltával a sikerek és

kudarcok váltakozása következik, amikor a lelkész véleményt formál a gyülekezetről, a gyülekezet pedig a lelkipásztoráról. Nem egyszerű időszak, és több kollégán is tapasztaltam, hogy kiégés jelei mutatkoztak rajtuk a sorozatos csalódások miatt.

Pedig az igazi munka valójában ekkor kezdődik, lelkigondozást akkor lehet végezni, amikor már kialakult valamiféle bizalmi kapcsolat lelkipásztor és gyülekezete között, hiszen már ismerik egymást.

Nagy kérdés, hogy barátkozzon-e a lelkipásztor valakivel a gyülekezetben. Vannak lelkészek, akik szolgálatuk elején sokakkal összebarátkoznak, de szerintem ez nem szokott jóra vezetni. A legelső ellenség a hirtelen jött barátból lesz. Én nem vagyok híve a gyülekezeti nagy baráti köröknek, de nem zárom ki, hogy van, ahol működik. Személy szerint nekem nagyon kevés barátom van a gyülekezetben. Nem azért, mert zárkóztott ember vagyok, sem nem azért, mert nem tartom arra érdemesnek az embereket. Egészen egyszerűen azért, mert azon igyekszem, hogy minden emberrel ugyanolyan vagy hasonló kapcsolatban legyek. Ne érezze senki magát kisebbnek, mint a másik. Ez azzal az áldozattal jár, hogy van néhány barátom, de nincs nagy baráti köröm, és valamilyen szinten el is szigetelődöm, hiszen nem tartozok egyik baráti körbe sem. Kitüntetett figyelmet fordítok a presbiterekre, megbecsülve a szolgálatukat, de családlátogatások, személyes beszélgetések szintjén igyekszem minden gyülekezeti taggal valamilyen kapcsolatot kiépíteni, hogy ezáltal is jobban el tudjam vinni hozzá az Isten igéjét.

AZ ÚJ GENERÁCIÓ

Ahogy telnek az évtizedek, van még egy fontos dolog, amit ebben a tekintetben a lelkésznek szem előtt kell tartania: a generációs változások. Bele lehet merevedni a lelkészségbe, ahogy telik az idő, és gyakran egyre tekintélyt parancsolóbbak leszünk, egyre karót nyeltebbek, vagy egyre megközelíthetlenebbek. A magam részéről nagyon fontosnak tartom a nyitottságot. Ugyanis a gyülekezet folyamatosan változik. A középkorúak megöregednek, az idősek meghalnak, és a valamikori vallásórák felnőnek. Azt tartom a legnagyobb sikernek, ha sikerül bevonni az új generációt az istentiszteletre, és ha sikerül azok közül, akik már a szolgálatom idején konfirmáltak, presbitert találni.

És mindeközben Isten végzi rajtunk keresztül a maga munkáját. Isten szándéka mindig jó. Hogy ezt mennyire sikerül helyesen átadni, azt majd az Úr megítéli. A magunk részéről a legfontosabb, hogy mindig végezzük a szolgálatot.

Mit tanít a Szentírás a keresztségről?

Az előző lapszámokban megvizsgáltuk, hogy mit jelent a keresztség, mi a keresztség értelme a Szentírás tanítása szerint, miért keresztelünk meg kisgyermeket is, mi a szülők felelőssége, és mi a keresztszülők lehetősége. Ebben az írásban tisztázunk még néhány egészen gyakorlati kérdést a keresztséggel kapcsolatban.

Számít-e, hogy a csecsemőt vagy kisgyermeket hány hónapos vagy éves korában kereszteljük meg?

Nem. Ilyenkor csak azt kell figyelembe venni a szülőknek, hogy a csecsemő vagy kisgyermek elég egészséges vagy érett legyen arra, hogy az istentiszteleten részt vehessen, ha lehet, az elejétől a végéig.

Számít-e, hogy a keresztelés milyen vízzel történik?

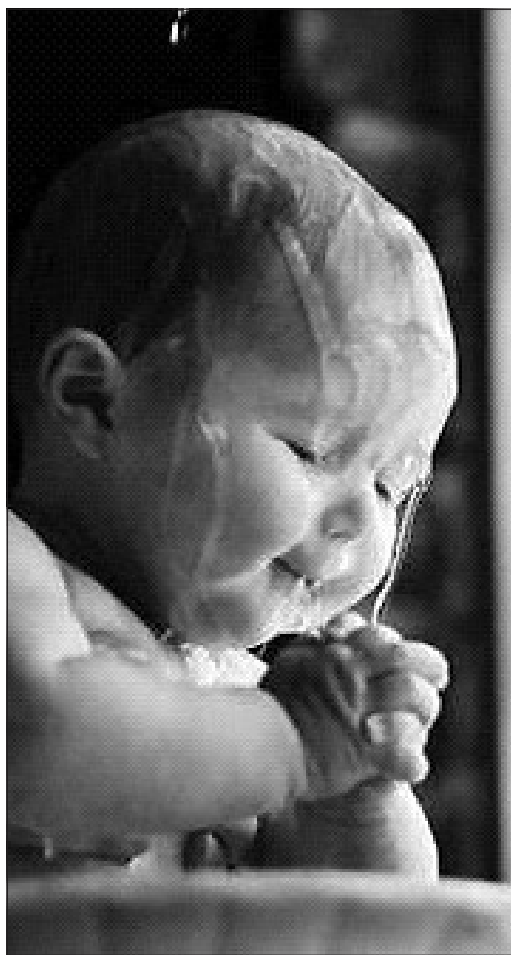
Nem számít, mert a víz csak jelkép, úgy is mondhatnánk: szemléltetőanyag. Ennél fogva csak az számít, hogy a víz tiszta legyen és langyos, hogy kellemes legyen annak, akit leöntenek vele.

Számít-e, hogy a keresztelést milyen formában végzik el: bemeztetés vagy leöntés formájában?

Nem. Csak az számít, hogy megértsük, amit mindkettő hirdet, és hogy a Szentháromság Isten nevében történjen. A keresztelés kétféle formája közül a vízzel való leöntés, mint jelképes megmosatás, a bűntől való megtisztulásra utal, az alámerítés pedig, mint jelképes meghalás és feltámadás, az ember újjászületését ábrázolja ki. Mi a Szentírás alapján valljuk, hogy a keresztség önmagában nem közvetíti az üdvösséget semmilyen formában, ezért mindkettőt, a gyermekkeresztséget és a felnőtt hívőkeresztséget is gyakoroljuk vízzel való leöntéssel. Azt kereszteljük meg hívőként felnőttkorban, aki nem volt megkeresztelve hívő szülők gyermekeként gyermekkorban. Hitünk szerint az a néhány csöppnyi tiszta víz, amit a kisgyermek vagy a hívő felnőtt fejére öntünk, azt hirdeti, hogy az Úr Jézus kiontott vére Isten előtt tisztává tesz, amikor azt valaki hittel kéri és elfogadja. Tehát az üdvösséget nem az anyag: a víz, és nem a forma: a leöntés vagy bemeztetés közvetíti, hanem akit mindkettő hirdet: Jézus Krisztus, aki meghalt, hogy mi éljünk vele és érte. A vele való közösség az örök élet.

Számít-e, hogy hol és mikor történik a keresztelés?

A legjobb, ha valamelyik istentisztelet keretében történik, az istentisztelet helyén, vasárnap, amikor az egész gyüle-

kezet együtt örülhet és ünnepelhet a családdal. Viszont ha a gyermek egészségi állapota vagy más szükséghelyzet úgy kívánja, akkor el lehet ettől térni.

Miért nem kereszteljük meg azoknak a szülőknek a gyermekeit, akik nem keresztyén módra élnek, például nincsenek összeházasodva?

Mert a gyermekkeresztség egyetlen feltétele, hogy a szülők, keresztszülők hitüket megelő keresztyének legyenek.

Ha valakit megkereszteltek gyermekkorban, a megtérése után szükséges-e hívőként újra keresztelkednie, esetleg bemeztetnie, hogy üdvözüljön?

Nem, mivel a keresztség semmilyen formája nem közvetíti és garantálja az üdvösséget, hanem csak a Jézus Krisztusba vetett hit, ami a Szentlélek munkája bennünk. Tehát Krisztus, és nem a keresztség üdvözít. Sőt, keresztség nélkül is üdvözül, aki megtért és új életet kezdett Krisztussal. De a keresztséggel, leöntéssel vagy bemeztetéssel együtt is elkárhozik, akinek nincs közössége Jézus Krisztussal.

Aki meg van keresztelve, az már egyháztag? Különbséget kell tennünk gyülekezet és egyházközség között. A gyülekezet vagy egyház bibliai, teológiai fogalom, az egyházközség egyházi. Amikor gyüle-

kezeztéről beszélünk, akkor az egyházat tartalmában határozzuk meg, amikor egyházközségről, akkor formájában. Az egyháztagságtól meg kell különböztetnünk az egyházközségi tagságot. Az egyháznak, Krisztus testének tagja az, aki hit által közösségben van Krisztussal és a többi egyháztaggal. Ez lelki kapcsolatot jelent és mennyei állampolgárságot. Az egyház tagjainak a számát Isten tudja, mi csak következtetni tudunk rá. Az egyházközség tagja az, aki meg van keresztelve és be van vezetve valamelyik egyházközség nyilvántartásába. Ezáltal a számukat pontosan meg tudjuk határozni. Viszont nem minden egyházközségi tag tagja Krisztus testének, az egyháznak. A Biblia félreérthetetlenül tanítja, hogy aki hisz Krisztusban, az az ő testének, az egyháznak tagja. Aki pedig az egyházhoz tartozik, tagja valamelyik egyházközségbe szerveződött gyülekezetnek.

ÖSSZEZÉS

Mi a keresztség értelme a Szentírás tanítása szerint?

A keresztség nem névadás, nem üres szokás, és önmagában nem közvetíti az üdvösséget, hanem látható ígéhirdetés, amelyben a vízzel való leöntés, mint jelképes megmosatás, a bűntől való megtisztulásra utal. Vagyis a keresztség azt hirdeti, hogy Krisztus Golgotán kifolyt vére, amikor azt hittel kérjük és elfogadjuk, Isten előtt tisztává tesz.

Miért keresztelünk meg kisgyermeket is?

A Biblia alapján megkeresztelünk hívő felnőtteket is és kisgyermeket is. Az ószövetség idején az Isten népéhez tartozó felnőttek kisgyermekük közül minden fiúgyermeküket körülmetélték. Ennek mintájára az újszövetség idején a keresztyén szülők kisgyermeküket is megkereszteljük, megkülönböztetve őket a nem keresztyének gyermekeitől.

Mi a szülők felelőssége és a keresztszülők lehetősége?

A gyermek lelki nevelése a szülők feladata, de besegíthet a nagyszülő és a keresztszülő. A szülők, keresztszülők felelőssége, hogy a gyermeket úgy neveljék és neveltessék, hogy megismerje Jézust, és az úrvacsorai közösségben erről bizonyosságot tegyen.

Adja az Úr, hogy szülőként, keresztszülőként és nagyszülőként betölthessük küldetésünket: a gyermekeinket, keresztyén gyermekeinket és unokáinkat Krisztushoz vezethessük!

Dr. Csohány János mind a kilenc

„Ha bezárult egy út előttem, Isten újat, gazdagabbat, sokszínűbbet, perspektivikusabbat nyitott számomra” – mondja az idén kilencvenedik évét töltő dr. Csohány János egyháztörténész, teológiai egyetemi tanár, újságíró, szerkesztő, aki szerint a nyugat-európai keresztyénség hitéletét a felvilágosodás kezdte ki és rontotta el, amely az embert tette a Teremtő helyébe és önmagát imádja.

– Tanár úr, hogy érzi magát kilencvenévesen?

– Egy körülbelül két hónapra elhúzódó isiász elmúltával kitűnően. Negyven évvel ezelőtt volt hasonló betegségem, azt is túléltem, és ha ez a kór a következő negyven évben is békén hagy, akkor hálás lehetek a kilátásokért. (Nevet.) Édesapám görbe botját is megbecsülöm, ami sokat segít. Az ebben a korban szinte kötelező testi gyengeségekre egyelőre jó életminőséget biztosítanak a kitűnő orvosok által rendelt hatékony gyógyszerek. Hála mindezért jóságos megváltó és gondviselő Istenemnek.

– Egy bizonyos kor fölött egyre fontosabb szerepet kapnak gyermekkori emlékeink. Az ön emlékezését milyen élmények határozzák meg? Kérdezem ezt annak tükrében, hogy Szilágyi Zsolt a Váltóállítás (Diktatúrák a vidéki Magyarországon 1945-ben) című kötetben megjelent tanulmányában számos adalékot közöl az Ön családja 1944–52 közötti hányattatásairól...

– Úgy látszik, én még nem vagyok a fölött a bizonyos kor fölött, amikor egyre fontosabb szerepet kapnának a mindennapjaimban a gyermekkori emlékeim. (Nevet.) Hála Istennek, én a mában élek, gyermekkori emlékeim ritkán jutnak eszembe. A múltbeli keserű emlékek is elvesztették fájdalmas voltukat, egyszerűen történelemmé váltak, vagy megszépültek. Hálás vagyok Szilágyi Zsolt tanár úrnak, hogy számomra is élvezetesen írta le családunk múltjának egy fontos szakaszát. Utólag nézve borzalmas volt az a nyolc év, 1944–1952 között. Ennyi idő kellett ahhoz, hogy szüleimtől minden vagyonukat, nagy állatállományukat, 79 katasztrális hold saját, jó néhány tíz hold bérelt földet, tanyával, gazdasági felszerelésekkel, végül Hajdúnánáson, a Bocskai utca 55. szám alatti – ma is önkormányzati tulajdonban lévő – szülőházamat is elvegyék. Szüleim voltak hősök, mert mindezt kibírták.

– Az üldözött kulákcsemete végül Debrecenben kezd új életet, ahol, az Ön szavait idézve, végre teljes embernek, szabad embernek érezhette magát.

– Ebben az élményben szüleim is osztoztak. Szinte nyomorúságos lakásban éltek,

édesapám nehéz fizikai munkát végzett, de elmaradt a hatósági üldözés. Velem igazán jót tettek a nánási illetékesek, amikor nem vettek fel 1949-ben, általános iskolai kitűnő bizonyítvánnyal a hajdúnánási, korábban református, akkor már Kőrösi Csoma Sándor Gimnáziumba. Mondanom sem kell, hogy a nagy székely orientalistának semmi köze sem volt a nánási gimnáziumhoz. A Debreceni Református Kollégium Gimnáziumában, országos hírű iskolában érettségizhettem. Debrecen sokféle kulturális lehetőséget kínált, így egészen más, sokkal gazdagabb világlátással léptem ki jeles érettségi bizonyítvánnyal az életbe. Persze egyetemre nem mehettem, mert volt kizsákmányoló gyermekének minősültem, de fizikai munkásként is jobban éreztem magam, mint Hajdúnánáson éreztem volna.

– Családja Debrecenbe költözése után teljesen elszakadtak Hajdúnánástól?

– Ezt egy igen vagy nem szóval nem lehet megválaszolni. Több rokonunk maradt ott, többnyire azok is minden vagyonukból kiforgatva, nem egy esetben házukból is kiűzve. Szüleim időnként elmentek és meglátogatták azokat, akiket egy nap alatt meg tudtak látogatni, én ritkábban, és akkor is görcsben volt a gyomrom. Furcsa volt a vasútállomásról házunk, szülőházam előtt elmenni a város más részébe és este vissza az állomásra. Megkönnyebbültem, amikor kigördült a vonat a hajdúnánási állomásról. Gondolni lehet, hogy mennyire éreztem magam akkor hajdúnánásinak. Aki ezt nem érti meg, azt csak sajnálni lehet.

Volt egy hely azonban akkor is, ahol jól éreztem magam Hajdúnánáson, ez a református egyházközség volt, ahol 1949 telén, egy bibliaiskolán Krisztushoz találtam. Az

1960-as évek közepén alkalmam volt egy vasárnap prédikálni szülővárosom templomában. Mondták, hogy szokatlanul nagy létszámú volt a gyülekezet, mert Csohány papot még senki sem látott, a legöregebbektől sem hallottak ilyenről. Egyszerűen látványossága lettem a hajdúnánási reformátusságnak.

– Visszagondolva a cívisvárosban leélt életére, teológiai egyetemi tanári pályafutására, mit jelent Önnek ma Debrecen, amely azóta is otthona, lakóhelye?

– Pontosan ezt, Debrecen otthonom, lakóhelyem, szeretett városom. A Debreceni köztemetőben nyugszanak szüleim, anyai nagyszüleim, Somorjai László keresztpap, nagybátyám, aki Hajdúnánás díszpolgára feleségével, és ebben a temetőben akarok én is helyet kapni arra az időre, amíg a sírhely megváltása tart és nem számolják fel a fizetetlen sírokat, mert manapság örök nyughely a temetőben sincs. Örök nyughelyre én amúgy is a mennyek országába vágyok, tudomásul veszem, hogy „gyarló testünk porrá lészen”.

– Idén június 25-én ünnepli kilencvenedik születésnapját. Ha visszatekint erre a kilenc évtizedre, melyek a szívéhez legközelebb álló évek, időszakok?

– Mind a kilenc évtized. Ez együtt telt, következett egyik év a másik után, nem tudom rangsorolni. Isten ajándéka volt valamennyi. Azok, akik bántásomra törekedtek, mert voltak azért olyanok is, és nem csak a kommunisták között, csupán időlegesen érték el céljukat. Okoztak szenvedést, nehézséget, életpályám megtörését, de Isten mindig megsegített. Ha bezárult egy út előttem, Isten újat, gazdagabbat, sokszínűbbet, perspektivikusabbat nyitott számomra. Olyan pályákat futhattam be, amelyeket szerettem,

Évtizedét Isten ajándékának tartja

és amelyekre nem juthattam volna, ha rosszszakaróim nem tették volna lehetetlenné az előzőt. Ezek elmondása azonban túlmegy ezen az interjún, itt azt mondhatom, hogy áldott legyen a teremtő, megváltó és gondviselő Isten, amiért gazdagon kárpótolt mindig a veszteségekért.

– Mennyire érzi nehéznek a kilencven esztendő súlyát?

– Lelkileg és szellemileg nem vagyok kilencvenéves. Az, hogy egy név nem jut eszembe hirtelenében, semmi baj. Fiatallal is előfordul, pláne vizsgázóként, most azzal úgy vagyok, hogy majd eszembe jut, addig meg nem említem, hogy nem jutott eszembe. (Nevet.) Sok minden szervezés kérdése. A világ eseményei, legyenek azok múltbeliek vagy a legfrissebbek, érdekelnek, és meg tudom ítélni őket, hozzá tudok szólni sok mindenhez, egy irodalmi körben időnként előadást tartok, verset mondok. Olvasok újságot, könyvet, folyóiratot. Ha kell, írni is tudok egy-egy témáról. Jelennek meg hébe-hóba tanulmányaim és más írásaim. A számítógép behozza lakásomba a világot. Szép könyvtáram van, lexikonokkal, segédkönyvekkel, de a számítógép túlesz mindegyiken. Hála Istennek, hogy ez a szellemi állapot még így van, és kérem Istent, hogy maradjon is. Fizikailag a helyzet némileg más. Lassan tudok menni, és örülök, hogy nem fáj a menés. A lassú menésre azt mondom, hogy méltóságteljesen vonulok, úgy mindjárt másként hangzik. (Nevet.)

– Sokszínű és sokoldalú életút, lelkipásztori, teológiai egyetemi tanári, újságírói, szerkesztői pálya áll ön mögött. Manapság milyen tervek, feladatok találják meg?

– A szószéki szolgálat, temetés, keresztelek, esketés felett számomra fizikai erőnlétem tekintve eljárt az idő. Intő példa előttem a szintén hajdúnánási születésű dr. Ötvös László lelkipásztor, Biblia-kutató, gyűjtő és számos régi Biblia facsimile kiadója, nekem szeretve tisztelt bátyám tragikus példája. 2023 márciusában szülővárosunkba hívta tágabb családjá, egy eladósorba cseperegett lányrokona kereszteleésének elvégzésére. László 93. évét meghazudtoló szellemi és testi erőben lévén ment, hogy Jézus Krisztus jó vitézésként szolgáljon Urunknak a keresztség szentségének kiszolgáltatásával. A hajdúnánási templomban a kereszteleés végén a Mózes-székbe tartva elvétette a szinte észrevehetetlen lelépőt, és combnyaktörés után néhány nappal szolgálati felmentésért jelentkezhetett a mennyei főparancsnokságon.

A Debreceni Egyetem *Gerundium* című egyetemtörténeti folyóiratában a legutóbbi években több református teológiai és egy-

egyházi professzorról közöltem tanulmányt.

Érettségi találkozóinkon néhány perces áhítatot szoktam tartani, az idén júniusban 72 éves találkozóink lesz esedékes, oda készülök. Kérésre egyházi sajtónkba egy-egy ünnepi prédikációt megírok. Ünnepekre, egyházi és történelmi jelentőségű évfordulókra is szívesen írok egy-egy cikket. A modern technika barátja lévén, egy tanítványom digitális hírportálján elég gyakran olvashatók dolgozataim. Tagja vagyok egy irodalmi műhelynek, ahol egy-egy írónkat mutatom be, máskor verset adok elő, mint aki valamikor színi pályára készülve tanultam a versmondás művészetét. És olvasok. Sajnos könyvtáram minden könyvét sem sikerült még elolvasnom.

– Mi lehet az egyház szerepe ma, a torzulsait büszkén lobogtató világban, amelyben

azt látni, hogy háttérbe szorult az evangélium, a hit, az istenfélelem, az erkölcs. Ma más irányba fúj a Lélek?

– Alapjában véve ugyanaz, mint korábban, mert nem egy olyan intézmény, ami a körülmények miatt döntő változásokon kell hogy átmenjen. Az egyház a keresztyének hite szerint, hitem szerint is a Szentírásban önmagát kijelentett teremtő, megváltó, gondviselő, Szentháromság egy örök és igaz Isten elhívása útján jött létre és létezik. Ebben a földi világban szervezetként van jelen, amire bizonyos fokig érvényesek az emberi szervezetekre jellemző szabályok, de alapjában mennyei eredetű és örök. 1800-ban egymilliárdra teszik a Föld lakóinak számát, és abból kétszázmillió volt keresztyén. 2000-ben a világ lakóinak száma 6 milliárd volt, e létszámból 2 milliárdra rúgott a keresztyének száma. Míg 1800-ban a földi népesség egyötöde volt keresztyén, 2000-ben már egy-

harmada. Mi ez, ha nem növekedés? Afrika, Ázsia, Latin-Amerika keresztyénsége most is növekszik, és templomba járással is gyakorolja hitét. Nyugat-Európa, Észak-Amerika, Ausztrália, vagyis a fehér ember által még dominált világrészek keresztyén egyházaiban tapasztalható a keresztyén vallás gyakorlásának hanyagolása, el egészen addig, hogy sok ember bár statisztikailag keresztyén, mégis alig törődik vele, alig adja jelét, de nem ateista. A nem keresztyén nagy vallások közül a hinduizmus és az iszlám, régebbi nevén mohamedánizmus a vallását szigorúan gyakorló. Nyugat-Európát az iszlám illegális bevándorlás útján programszerűen és bevallottan meghódítani igyekvő iszlám jelent a keresztyén őslakosságra nézve komoly veszélyt. Az európaivá lett és onnan elterjedt keresztyénség hozta létre a modern civilizáció technikai kultúráját. Ebből lett az ipari társadalom. A hindu, a kínai, az iszlám kultúra nem teremtett ipari civilizációt, nem találtak fel egy gőzgépet, egy elektromos berendezést sem, sőt magát az elektromosságot sem, az atomhasadásról, a kémiai találmányokról, a nyugat-európai gyógyításról és még sok másról nem is beszélve. Ezek a keresztyénséghez, annak is a nyugati ágához köthetők. A mai hindu, kínai, iszlám területek az európai keresztyén technikai civilizációt vették át.

A nyugat-európai keresztyénség hitéletét a felvilágosodás kezdte ki és rontotta el, amely filozófiailag az embert tette Isten helyébe és önmagát imádja. Jelenleg ez a magatartás akarja átadni Európát az iszlámnak, ami uralma alá akarja hajtani, hiszen imámjai azt tanítják, hogy Allah az igazhívőknek adta Európát, ahol a keresztyéneket iszlamizálni kell. Az iszlám hitre térni nem hajlandók pedig kötelesek lesznek eltartani munkájukkal az igazhívőket. Ez a meztelen valóság. Lehet választani a keresztyéneknek a lelki megújulás vagy mohamedánvá válás között. A lelki ébredés a keresztyén egyházak feladata. Viszsa kell találni a tiszta evangéliumhoz és azt képviselni.

– A születésnap a számvetés ideje is. Mi az, amiért halát ad kilencvenévesen?

– Mindenért, mert „akik az Istent szeretik, azoknak minden javukra van”.

Határok a gyermeknevelésben és a családban

Tekintsünk rá egy kicsit a családi életünkre, és vizsgáljuk meg abból a szempontból, hogy milyen határokat állítottunk fel, kik lépték át azokat, jól vannak-e elhelyezve, és visszatérve a múltba a valamikori határok milyen eredményeket hoztak.

Ahhoz, hogy elérkezzünk a családi élethez, messzebből indulunk, és először megvizsgáljuk a mi és a tágabb környezetünk kapcsolatát.

HATÁROK SZABÁSA ÉS EGYÉNISÉGÜNK DOMINANCIÁJA

Ha a felnőtt életünkre tekintünk, akár munkahelyi, akár baráti kapcsolatainkra, nagyon fontos az egészséges határok felállítása. Valom Jézussal együtt, hogy „aki egy mérföld útra kényszerít, menj el vele kettőre”, de azért nem kell megkerülnünk érte a Földet. Mit értek ezen?

Amikor fiatalabb voltam, az volt az elképzelésem a világról, hogy minél jobb vagyok, annál jobb lesz a világ körülöttem és ugyanakkor velem is, viszont pofonok és csalódások által megtapasztaltam, hogy ez nem egészen így működik. Inkább úgy történik, hogy minél jobb próbáltam lenni, annál inkább kihasználtak. Ugyanis a szolgálatkész emberek mellett nemcsak segítők vannak egy-egy jó ügy érdekében, hanem gyűlnek az arcátlan emberek is, akik visszaélnék a szolgálatkészségével. Vannak, akik segítséget kérnek, amit nem viszonznak, hanem egyre inkább csak kérnek vagy elvárásokat támasztanak. Az alázatos és szolgálatkész emberek nyakára mindig rászabadulnak a „piócák”. A legdöbbenetesebb tapasztalatom az volt, hogy ráadásul az ötleteimet is elvették, és saját ötletként kérkedtek velük.

Így rájöttem arra, hogy határt kell szabni, mert Jézus sem azt mondta, hogy kerüld meg a földet valakivel, csak még egy mérföld utat kér. Nem véletlenül.

Csernus doktor szavai ébresztettek rá arra, hogy az ember nem annyi tiszteletet kap, amennyit érdemel, hanem amennyit ki tud harcolni magának.

Így meg kellett tanulnom egy fontos dolgot: nemet mondani időnként. A külvilág kéréseire kell a legtöbbször nemet mondani, már csak azért is, hogy több idő jusson a családra.

HATÁROK A CSALÁDBAN

A család már másképp működik, hiszen sokkal több mindent megteszünk a családtagjainkért, mint az idegenekért (legalábbis remélem), de nagyon fontos határt szabni itt is.

Az első határt a szüleink számára szabjuk házasságkötés után. „Lesznek ketten egy testté”, mondja a Szentírás, viszont elég nehéz

időnként leválasztani a szülőket. Két ember a házasságban akkor tud összecsiszolódni, ha sikerül kikerülni a szülői fennhatóság alól. Ha a szülők nem lépnek hátra, lassan ki kell szorítani őket. Ez nem azt jelenti, hogy teljesen, de legalább annyira, hogy ne vehessenek részt a hétköznapi döntéshozatalaiban.

A következő határt a házastárs számára kell húzni. Ezt a legnehezebb megtenni, ugyanis minél erősebb a szeretet, annál nagyobb az áldozatkészség. Azt mondhatnánk, hogy ez nagyon jó. Akkor jó, ha megkapjuk a társunktól is ugyanazt az önzetlenséget, amit mi adunk. Ha ez nem sikerül, alá-fölé rendeltség alakul ki a társak között. Ha túl sokat teszünk meg a társért elvárások nélkül, elkanászosodik, és egyre több lesz az elvárása, viszont egyre kevesebbet tesz meg értünk. A legegészségesebb, ha a határokat együtt sikerül felállítani, ugyanis ekkor a legnagyobb az esélye, hogy mindkét fél tiszteletben tartja őket.

Nagyon fontos az, hogy mindkét házastársnak meglegyen a külön munkaköre és a saját magánélete és baráti köre is. Ahhoz, hogy a kapcsolat hosszú távon jól működjön, erős érzelmi háttér szükséges és az, hogy időnként külön időt is töltsenek. Fiatalként azt hittem, hogy a házasság akkor a legjobb, ha szinte mindig együtt vannak, míg nem láttam olyan családi vállalkozásokat, amelyekben a férj és feleség egész nap együtt lévén végigcivakodták a napot. Túl sok időt töltöttek együtt, és mindegyik általam látott esetben az egyik uralkodni kezdett a másikon, s ebből napi konfliktusok keletkeztek. Nem dicsérték, szeretgették, fejlesztették egymást, hanem folyamatosan kritizálták.

TILTUNK IS, MEGENGEDÜNK IS

Teljesen más a gyermekek számára húzott határ. Azért különbözik mindegyiktől, mert ezek a határok nemcsak a családon belüli jó

kapcsolatok miatt elengedhetetlenek, hanem ebben az esetben szülőként nevelünk is. Az egyik fontos szabály a gyermeknevelésben az „is-is”: tiltunk is, megengedünk is. Ha nincsenek határok, vagy túl szorosak a határok és túlzottan szigorúan neveljük a gyermeket, az eredmény mindkét esetben ugyanaz: egy szorongó, személyiségzavaros gyermeket kapunk, aki nem tud mit kezdeni a túl nagy szabadsággal, illetve a túlzott szigorral.

Sok szülő nem tud különbséget tenni az elkényeztetés és a szeretet között. Pedig óriási a különbség. Az elkényeztetett gyermek, aki uralkodik a családon, önzővé válik, és ugyanúgy képtelen lesz szeretni, mint ahogy őt sem szerették. Az elkényeztető szülő tárgyakkal és később pénzzel mutatja ki a szeretetét, ami többet ront, mint amennyit használ.

Az igazi szülői szeretet a foglalkozásban mutatkozik meg: a szülő megpróbálja minél jobban megismerni a gyereket és a szabályokat ezek alapján hozni. Amíg az egyik gyereknek több tér, több mozgás kell, addig a másik többet rajzol és színez. Amíg az egyik gyerek mindig odasimul a szülőhöz, addig a másik szeretet visszaszólni és dacos. Mindegyik gyerek igényli a törődést és szeretetet. Legyenek együtt töltött tevékenységek, labdajátékok, séták, beszélgetések! Mindeközben átadjuk nekik az értékrendünket.

Az, hogy mindez mennyire sikerül, először kamaszkorban mutatkozik meg. A végletekben – vagy túlzott szigorban, vagy túlzottan engedékenyen – nevelt gyermek kamaszkorban szinte kibírhatatlan módon lázad. Itt van még egy utolsó lehetőség a nevelésre, ha közös megegyezéssel újratárgyaljuk a szabályokat. Az, hogy mennyire volt sikeres a nevelésünk, a pszichológusok szerint a gyermek harmincéves korában mutatkozik meg: van-e családja, munkahelye, és kiegyensúlyozott életet tudott-e teremteni saját maga és családja számára.

Tartsunk egy kis kitérőt (míg Jónás imádkozik a hal gyomrában)

A legutóbb ott hagytuk abba főhősünk történetét, hogy Isten haragja miatt, és legfőképp annak következtében (mivel a hajósok igyekeztek a saját életüket menteni), Jónás a tengerbe dobott a hányattatott hajó fedélzetéről. Nem azért, hogy életével fizessen Isten akaratával ellenkező döntése miatt, hanem azért, hogy rendezhesse dolgait az Úrral.

Nem megölni akarták rémült társai, hanem egyszerűen csak meg akartak szabadulni egy másik ember számukra idegen istenséggel szemben elkövetett hibájának terhétől és következményétől. Jónás pedig meg is kapja a lehetőséget a rendezésre, hiszen Isten egy nagy halat rendel a helyszínre, amely elnyeli, így megmenekülve a hullámsírtól, és esélyt kapva arra, hogy átgondolja a helyzetét és küldetését. És Jónás pontosan azt teszi, amit a nehéz helyzetben lévő, kétségbeesett és magukra maradt emberek szoktak tenni a legkilátástalanabb helyzetben: buzgó imára fakad. *De ez már egy másik történet* – ahogy fogalmazni szoktam, amivel valószínűleg a következő lapszámban fogunk mélyenszántóbban foglalkozni.

KICSODA JÓNÁS?

Talán eljött az ideje annak, hogy egy kicsit közelebbről megvizsgáljuk Jónás történetének főszereplőjét. Ha egy közvélemény-kutatáson ugyanis felvetődne az a kérdés, hogy ki ennek a történetnek a főszereplője, akkor az esetek döntő többségében a megkérdezettek úgy vélekednének, hogy maga Jónás az. Hiszen róla kapta címét a bibliai könyv is, nem? Ki tehát Jónás? Nézzük csak:

Jónás elsősorban ember. Embernek lenni pedig nem a legegyszerűbb dolog a világon – erről mesél történelmünk és minden felhalmozott tudományunk, sőt erről értekezett és értekezik a filozófusok tekintélyes

hányada is. De nem szükséges most sem tudományos, sem filozófiai meghatározásokat vagy megközelítéseket keresnünk, hiszen van egy biztos támpontunk, a Szentírás, amely egészen egyszerűen fogalmazza meg az *emberség* lényegét: az ember ugyanis teremtmény. Nem végláthatatlan és véletlen folyamatok eredménye, hanem egy tudatosan megálmodott, megtervezett és megvalósított élőlény, „a teremtés koronája”. És ugyanúgy, ahogy mi magunk sem tervezzük és kivitelezünk semmit sem ok nélkül (legrosszabb esetben is öncélúak vagyunk: unalmunk elűzése vagy önmagunk szórákoztatása miatt hozunk létre dolgokat) – az ember is céllal teremtett. Az ember célja nemcsak a teremtett világról gondoskodás lett volna, hanem ajándékba kapott élete által Isten dicsőségének a hirdetése-bizonyítása is. De mindannyian tudjuk, hogyan vált az ember minderre alkalmatlanná. És így azt is elmondhatjuk, hogy:

JÓNÁS, MINT MINDEN EMBER, BŰNÖS

Ő maga is bűnben fogantatott és született, és egyedül semmi esélye sincs arra, hogy ezen változtasson. Semmivel sem különb, mint útitársai a hajón, vagy mint Ninive lakosai. Sőt, Ninive, a város, nem volt bűnös, hiszen a falak, az utak, közművek, épületek nem lehetnek bűnösök – azok az emberek éltek Istennek nem tetsző bűnös életet, akik élettel töltötték meg a települést. Ha azonban az emberi jelenlét nem képes megtisztítani és megszentelni a helyet, akkor Isten akaratára szerint a helynek is pusztulnia kell az emberrel együtt. Abban a pillanatban azonban, amikor az ember képes megtérni tévelygéséből és újjáépíti kapcsolatát Istennel, az Úr jelenléte megszenteli a helyet. Mint egy templomot. És ezért menekül meg végül Ninive. Amit Jónás nem tud elfogadni.

JÓNÁS, MINT MINDEN EMBER, ISTEN GYERMEKE

Ez pedig nemcsak azt jelenti, hogy Isten, mint szerető Atya, mindig figyel rá és gondoskodik róla, hanem azt is, hogy Jónás, mint minden gyermek, szereti, ha békén hagyják, nem piszkálják, ha kedve szerint élhet. Ha nem így történik, nyelvet ölt, öszszevonja a szemöldökét és dacolni kezd. Amint a megszokott élete felbolydult, mivel feladatot kapott Istentől, rögvest az ellenkezőjét kezdte csinálni. Az ilyen gyermeket neveletlennek szokták titulálni, és rögvest akad a családban egy olyan felnőtt, aki hozzá is lát neveléséhez: szép szóval, magyarázással, rendreutasítással, a szülői szigor által kifundált büntetésekkel, és még hosszan lehet sorolni. A gyermek pedig vagy ért belőle, vagy csak ideig-óráig, vagy egyáltalán nem. Jónás is hasonló módon reagál a nevelésre: előbb belátja, hogy csak egy út van számára, és teljesíti is a feladatot. De amikor azt látja, hogy Ninive beharangozott pusztulása nem következik be, ismét nyelvet ölt és durcáskodni kezd. Mert Jónás, mint minden gyermek, szeret játszani. Bármivel, ami a kezébe akad. Jelen esetben a hatalommal, amit Istentől kapott. Mert az emberek szeretik a hatalmat, és nagyon szeretnek a hatalomban tetszelegni, a hatalommal élni és visszaélni. Ugyanis elfelejtik, ahogy Jónás is elfelejtette: a ránk ruházott bármily jellegű hatalom nem értünk adatott, hanem Isten dicsőségére és a hatalmunk alá rendelt közösség szolgálatára és javára. A Bölcs Szülő pedig ilyen esetben vagy megfoszt hatalmadtól, vagy újra nevelni kezd.

A VALÓDI FŐSZEREPLŐ

Nem hiszem tehát, hogy Jónás a valódi főszereplő – helyette azt gondolom, hogy a történet főszereplője maga az ember, aki sok esetben nem tud mit kezdeni Isten közelségével, elhívásával, ajándékaival és legfőképp szándékával. Magyarán Jónás lehetnél te is, testvérem, de lehetnének a hajósok vagy Ninive lakosai, vagy, az egyszerűség kedvéért, lehetnék akár én magam is. Mert mindannyian Isten saját képére alkotott teremtményei vagyunk, és egyúttal rakoncátlan gyermekek, a legjobb szándékunk ellenére is a bűn útján tévelygők. Jónás üzenete nekünk is szól. Adjunk hálát érte, és törekedjünk arra, hogy lakhelyünk ne váljon olyanná, mint egykoron Ninive.

A kitérő véget ért. A történet rövidesen folytatódik.

Áldott hétvége a királyhágómelléki teológusokkal

(Folytatás az 1. oldalról)

A jelenlévők fórumbeszélgetést tartottak az igehirdetésről. Bogdán Szabolcs János püspök moderálta a beszélgetést, Pataki Levente bogdándi, Ádám Zsolt völcsöki és Rácz Ervin szatmár-szigetlankai lelkipásztor pedig próbált válaszolni az előre elküldött vagy ott, spontán megfogalmazódott kérdésekre. Mit jelent számukra az igehirdetés? Hova rangsorolnák a lelkipásztori szolgálatokban? Hogyan szoktak készülni? Mi a módszerük, hogyan születik meg az igehirdetés? Mi a „jó” igehirdetés „titka”? A többi között ezekre a kérdésekre válaszoltak, és elmondtak személyes tapasztalatokat az igehirdetési szolgálatokról: örömeiket, csodákat, nehézségeket, kudarcokat... A teológusok bátran kérdeztek, és a lelkipásztorok őszintén válaszoltak.

A SZOMBATI NAP ÁLDÁSAI

A második napot Kátai Tímea Zsófia teológiai hallgató áhítata nyitotta meg. A Jelenések könyve 21. fejezetének 3. és 4. verse alapján elmondta, hogy amikor gyengének érzi magát valaki, és nem lát kiutat, jusson eszébe, hogy Isten bármikor ott lesz a bajban, letörli a könnyeket, még akkor is, mikor úgy tűnik, hogy nincs, aki segítsen. Mikor a mélyben érezzük magunkat, csak nyújtsuk ki kezünket, mert lesz majd, aki megfogja. Isten akkor is ott lesz, mikor nem is számítunk rá. Isten a legváratlanabb pillanatokban érkezik, átölel és betölt majd mindent. Ő ad majd reményt, megvigasztal és újjáteremt, mert eltörli majd hibáinkat, és megteremt majd bennünk egy új világot, aminek az alapja többé nem fájdalom és gyötrelm, hanem szeretet és boldogság, örök élet. a életünket Istennek adjuk, a gyász és a fájdalom árnyéka eltűnik majd, mert a világ világossága betölti fénnel egész életünket – mondta az igehirdető.

Erdei-Árva István szamoskőrödi és dobrácsapáti lelkipásztor, a *Harangszó* gyülekezeti lap felelős szerkesztője előadás formájában beszélt arról a készülékről, belső harcról, csendességről, ami az igehirdetéseket megelőzi. Ezen a napon is volt fórumbeszélgetés: Pop Titus teológus alelnök moderált, Bogdán Szabolcs püspök, Dénes István Lukács egyházkerületi főjegyző és Ghitea-Szabó József missziói előadó tanácsos volt a kérdezett. Itt még inkább betekintést nyerhettek a hallgatók abba, hogy a „harc mezején” milyen életkérdésekkel nézhetnek majd szembe. Aktuális egyházpolitikai események is szóba kerültek, és ez azért volt jó, mert nemcsak

hallomásból, hanem érintettektől is értesülhettek a jelen levők.

Vasárnap Pap Miklós teológiai hallgató Míkájéhu prófécijáról (1Kir 22,9–28) szólt, és biztatott arra, hogy a kellemetlen üzenetet, de Istentől jövő igét is bátran kell szólni. Dénes István Lukács főjegyző ágendai beszédét követően úrvacsorai közösségben kerültek lelkileg még közelebb egymáshoz egyházkerületi vezetők és teológiai hallgatók.

IFJÚSÁGI ISTENTISZTELET ÉS KÖNYVBEMUTATÓ NAGYVÁRADON

Az úrvacsorás istentisztelet után útra keltek mindannyian és elindultak Nagyváradra, ahol a 32. Festum Varadinum keretében ifjúsági istentisztelet és könyvbemutató következett. Vasárnap délután a Nagyvárad-olaszi református templomban Kovács Edmond másodéves teológiai hallgató hirdette Isten igéjét Pál apostol korinthusiakhoz írt első levelének 14. része alapján, hangsúlyozva, hogy mindenkor világosan és érthetően kell beszélni az evangéliumról, hiszen „mit használok néktek, ha vagy kijelentésben, vagy ismeretben, vagy prófétálásban, vagy tanításban nem szólok hozzátok? (...) Mert ha a trombita bizonytalan zengést tész, kicsoda készül a harcra?” (1Kor 14,6–8) Ahogy a mindennapi kenyérért, megélhetésért, úgy kellene fáradoznunk a szeretet megvalósulásáért is. Szeretet hassa át minden beszédün-

ket, megnyilvánulásunkat! Határozottan, világosan kell szólni. Egyetlen nyelv sem értelmetlen. Bármely nyelv ismerői meg tudják értetni magukat, figyelmeztetni tudják egymást, képesek egymásnak kifejezni örömeiket, szeretetüket. Ha nem tudom gondolataimat közölni, idegen maradok a másik ember számára. Isten köztetek van. Gyülekezeti életünkre nézve ez a legfontosabb megállapítás: köztünk van az Isten. Csodálatos ezt megélni, erről tanúskodni. Nem a hitet bizonygató emberi teljesítményre van szükség, hanem Isten hitet és jó cselekedetet ajándékozó, örömet fakasztó jelenlétére. Akkor lesz áldás, megmaradás.

A házigazda Dénes István Lukács püspökhelyettes köszöntötte a meghívottakat, majd a Királyhágómelléki Református Egyházkerület Kolozsváron tanuló teológiai hallgatói ünnepi műsorral szolgáltak. Az ifjúsági istentisztelet után Erdei-Árva István Béla *Állj meg egyszer naponta!* című áhítatoskönyvét mutatták be. A szerzővel Wagner Erik egyházkerületi tanácsos, a Kiadói és Sajtóosztály vezetője beszélgetett, feltárva a négykötetesre tervezett mű keletkezésének körülményeit, majd a szerző három áhítatot olvasott fel a kiadványból. Erdei-Árva István Béla szamoskőrödi és dobrácsapáti lelkipásztornak amúgy ez a negyedik könyve, amely az egyházkerület kiadásában megjelent. Tervei szerint a Szentírás végighaladva fogja áhítatoskönyvének további köteteit megírni a következő négy esztendőben, nem kerülve el azokat a részeket sem, amelyek nehezen magyarázhatók vagy a mai ember számára kínosak.

Áldott hétvége volt. A teológiai hallgatók hálás szívvel indulhattak vissza Kolozsvárra, de azok a lelkipásztorok is reménnyel néznek a jövő felé, akik részt vettek ezen az áldott alkalomsorozaton.

25 éves a Temesvár-Új Ezredév Egyházközség

A temesvári Új Ezredév gyülekezet 25 éves jubileumán hirdette Isten ígését Bogdán Szabolcs János püspök vasárnap, április 28-án.

Az alapige Józsué könyvének 21. részéből hangzott: „Megadá azért az Úr Izráelnek mindazt a földet, a mely felől megesküdött vala, hogy odaadja azt az ő atyáiknak. És bírák azt, és lakozának abban. (...) Nyugodalmat is ada nekik az Úr mindenfelől, szintén úgy, a mint megesküdött vala az ő atyáiknak. Nem esett el csak egy szó is mindama jó szóból, a melyet szólott vala az Úr az Izráel házának. Mindaz betelt.” (43–45. vers) Igehirdetésében kiemelte, hogy emberi harcaink, küzdelmeink között nem szabad elfeledkeznünk arról, hogy Isten mellénk áll és megáldja igyekezetünket, ha Egyházunkért vállalunk áldozatos szolgálatot. Ahogy az Úr ígérete szerint megsegítette a honfoglaló Izráelt mintegy háromezer évvel ezelőtt, úgy segítette meg a temesvári gyülekezetet is, akiknek több mint két évtized alatt sikerült felépíteniük a templomot.

Gazda István lelkipásztor 1998 nyarán érkezett Temesvárra, decemberben tették le az alapkövet. Felesége, G. Mátyus Melinda négy évig másodlelkészként szolgált a gyülekezetben. 2009-ben már átköltöztek a régi imaházból a még vakolatlan épületbe. „Tizenöt évig betonrudak között éltünk. A kisebb körépület és a két torony alapjain lépkedtünk, de a lélek képzelőerejével láttuk a templomot” – fogalmaznak a jubileum alkalmából készített szórólapon. 2014-ben költöztek át az épületegyüttes másik szárnyába,

ebben az évben avatták fel az uniós pályázatból épült ökumenikus épületet. 2019-ben kész lett a koncertterem. A templom építését Magyarország Kormánya is bőkezűen támogatta.

Az ünnepi istentiszteleten Szabó Gabriella karnagy vezetésével az Új Ezredév Kórus szolgált, majd az ünnepi köszöntések rendjén a szolgálatot végző püspök és a házigazda lelkipásztor mellett köszöntötte a gyülekezetet Pál József Csaba katolikus püspök, Bódis Ferenc esperes, Hekli Katalin rákospalotai lelkipásztor, Makkai Zoltán főgondnok, Molnár András Temes megyei RMDSZ-elnök, Kása Zsolt Temes megyei EMSZ-elnök. Bajkai Róbert Fábíán, a dóm orgonistája Carl August Kern Preludiumát, illetve Pikéthy Tibor op. 16 Preludiumát játszotta, majd Asztalos Bence szavalata után felcsendült a himnusz. Az ünnepi alkalom szeretetvendégséggel zárult. Isten gazdag áldását kérjük a Temesvár-Új Ezredév Egyházközség és lelkipásztorai életére és kitartó szolgálatára!

KREK.RO

Tapolyai Emőke előadása Szatmárnémetiben

Alig pislogtak, úgy figyeltek Tapolyai Emőke tanulságos előadására a jelen levő szatmáriak. Az MCC – Szülők Akadémiája és a Lankadatlanul – Szatmár-szigetlankai Református Egyházközség nyitott bibliaóraja közös szervezésében léleképítő eseményre került sor a Szatmárnémeti Filharmóniában.

Telt ház előtt köszöntötte az egybegyűlteket Gnant Márkus Éva, az MCC nyilvános előadásának szervezője kedden, április 23-án. Magyar Noémi régióvezető, Ármos Eszter régiókoordinátor, Kovács Mátyás Péter régiókoordinátor a Mathias Corvinus Collegium FIT-jét, azaz Fiatal Tehetség programját mutatták be röviden, mely felső tagozatos általános iskolásoknak nyújt tehetséggondozó képzést, Széplaki Reimond István pedig a szervezet középiskolások számára indított programját vázolta fel.

Rácz Ervin szatmár-szigetlankai lelkipásztor köszöntött, a Lankadatlanul bibliaóra mottó igéjével: „Erőt ad a megfáradtnak, és az erőtlent nagyon erőssé teszi. Elfáradnak és ellankadnak az ifjak, még a legkiválóbbak is megbotlanak. De akik az Úrban bíznak, erejük megújul, szárnyra kelnek, mint a sasok, futnak, és nem lankadnak meg, járnak, és nem fáradnak el.” (Ézs 40,29–31) Isten igazságosságáról, irgalmasságáról és rugalmasságáról szólt.

A hallgatóság lankadatlan figyelemmel kísérte Tapolyai Emőke előadását, hiszen a téma – a bennünk és körülöttünk lévő viha-

rok – mindenkit érintett. Az elmúlt évek krízisei egyetemesen érintették az emberiséget, pszichés következményeik egyre erősebben kezdenek a felszínre szivárogni. Nemcsak mi vagyunk egy hatalmas, felkavaró viharban, de bennünk is erőteljes viharok tombolnak. Mi az, amitől állva maradunk, és nem süllyedünk el? Ha felismerjük a legalapvetőbb és egyben legerőteljesebben sérült pszichológiai szükségleteinket, akkor tudatosabban tudunk tenni önmagunk és embertársaink támogatásáért, megerősítéséért.

Az előadás a rugalmasság, reziliencia hat eszközéről szólt. A reziliencia a pszichológiában lényegében azt a tulajdonságot, helyesebben képességet jelöli, hogy az ember gyorsan vissza tudja nyerni eredeti, jó állapotát testi-lelki szenvedés, illetve nehéz élethelyzetek átélése után. Ezek az eszközök:

1. Saját magunk karbantartása lelkiileg és testileg. Az előadónak neurológus édesapja adta a tanácsot: Isten megbocsát, az emberek néha megbocsátanak, a tested nem bocsát meg. Követeli, hogy visszaadd, amit kivettél. Jelszó: Napi félóra céltalan bolyongás.

2. Közösségekben lenni. Az internet világa megszakítja kapcsolatainkat, pedig a közösség erősít, bátorságot ad a további küzdelemhez.

3. Elfogadni a megváltozhatatlan helyzeteket.

4. Elkerülni, hogy nehézségekről mint elviselhetetlen problémákról gondolkozzunk. Epiktétosz mondja: „Az embereket nem a

tények teszik tönkre, hanem a tényekről alkotott véleményük.”

5. Hosszú távú gondolkodás. Augustinus mondta: „Azok a dolgok, amikre nézel és amikben elmerül a tekinteted, azok ráteszik pecsétjüket a lelkedre.” Jó egy picit hátralépni és egy nagyobb képre nézni.

6. Optimizmus. Josh Freeman optimizmuskutató ezt írja: „Az optimizmus egy tudat, hogy vannak lehetőségek akkor is, ha nem látjuk őket.”

Az előadás után többen is éltek a lehetőséggel, és életkérdéseket hoztak elő. Bátorító, építő válaszokat kaptak. Az, akinek volt némi bibliaismereti háttér, az előadás szinte minden üzenetéből ígéretet, bibliai történeteket hallott ki. Jó volt érezni azt is, hogy Istentől jövő bátorítás hangzik el a méltán népszerű előadón keresztül.

REFSZATMAR.EU

Lelkészer-tekezet Szamoskőrődon

- a Harangszóról és a lelkészek lelkivilágáról

Építő, jó hangulatú és hasznos lelkészer-tekezetnek adott otthont a Szamoskőrődi Református Egyházközség április végén. A Szatmári Református Egyházmegye lelkipásztorait örömmel és szeretettel fogadta a gyülekezet. Nagyon jó volt tapasztalni, hogy a nyugalmazott lelkipásztorok is megjelennek és jól érzik magukat.

Jobb Domokos ombodi lelkipásztor, helyettes egyházmegyei lelkészer-tekezeti elnök hirdetett igét a kőrődi templomban, a bibliaolvasó kalauz aznapi igéje alapján (1Jn 2,1-6). Az igehirdető arra a szószólóra irányította a figyelmet, aki az egyház feje, Jézus Krisztus. Annak, hogy hozzá tartozunk és szeretjük őt, abban kell meglátszódnia, ahogyan élünk és világítunk a világban – bátorított az igehirdető.

A HARANGSZÓ MÚLTJA, JELENE ÉS JÖVŐJE

A szünet után két előadás is elhangzott. Először a *Harangszó* gyülekezeti lap létjogosultságáról beszélt Erdei-Árva István felelős szerkesztő, felvázolva a lap múltját, jelenét és jövőjét. Több olyan idézet is elhangzott a kezdeti időszakból, mely érezte az elkeseredést, ami jellemző volt a lap indulásakor. „Bele kell harangozzuk a világba az evangélium szabadságának örömeit. Kívánom, hogy ez a Harangszó ne némuljon el. Ehhez pedig szükség van arra, hogy egyházunk megújuljon. Ennek a megújulásnak egyik szócsové és részese, fontos tényezője lehet a Harangszó című egyházi, gyülekezeti lapunk, melynek olyan meleg és mély érzéseket kell ébresztenie minden olvasóban, és ezt ki is kell vívnia magának, mint falusi harangjaink, a falu megtartó csendjében, amint belekondulnak a nép szívébe, csendes parókiák dolgozószobáiba” – hangzott el a részlet Farkas Antal Tőkés Lászlóval készített interjújából, még a kezdeti időszakból.

Aztán pár évtized elteltével a lelkesedés alábbhagyott, néhány „megszállott” ember ügye lett az újság; sok küzdelmük, álmatlan éjszakájuk, törődésük révén állt össze egy-egy lapszám. „A Harangszó a megújulni készülő egyház gyülekezeti lapja lett. Szép álmokkal, tervekkel indult. Ennek köszönheti, hogy ma, a nyomtatott szó válságának idején még mindig van, és állandóan jobb tartalmat keresve és mutatósabb külalakot öltve jelentkezik az olvasók között” – mondja 2010-ben Csúry István akkor frissen megválasztott püspök. A Harangszó megrendelőinek száma az évek során fokozatosan csökkent. Az okok között fellelhető a nyomtatott sajtó térvesztése, az olvasóközönség elöregedése, a fiatalok nehéz elérése, az olvasás háttérbe szorulása, a társadalomban egyre növekvő közöny és a népeségfogyás.

„Legyen a református sajtó mindene-előtt az egyház meglevnedésének eszköze, tudja a korunk emberének szóló friss bibliai üzenetet modern módon, átütően közvetíteni” – idézte az előadó mintegy szerkesztői hitvallásként dr. Csohány Jánost. Majd betekintést engedett a szerkesztés folyamatába, és a jövőről már nemcsak beszélt, hanem kérdezett is. Remélhetőleg sikerül majd a lelkészeknek tolmácsolni a felelősségtudatot a gyülekezeti tagok felé, mert a lap fennállása, jövője rajtuk is múlik.

235 TELEFONBESZÉLGETÉS – A LELKÉSZEK LEKIVILÁGA

A második előadást Rác Ervin szatmár-szigetlankai református lelkipásztor tartotta, aki 235 olyan telefonbeszélgetésen van túl, melyet a Királyhágómelléki Református Egyházkerület lelkipásztoraival folytatott. Az ezek során szerzett tapasztalatait osztotta meg a közösséggel: „Lelkipásztor vagyok, és ebben sem akartam más vagy több lenni.

ség rám.” „Úgy érzem, nincs szükség lelki munkára.” „Meguntam, mert hiába akarok többet adni, mint amennyit igényelnek.”

Erőtlenség, fáradtság érezhető sok lelkész életében, a konfliktusok ugyancsak bőséggel jelen vannak, van mit megoldani, és van mibe belefáradni. Többen kiszolgáltatottnak érzik magukat. A konfliktusok a presbiterekkel és a politikummal is megoldandó feladatok elé állítják a lelkészt. Sokan a fennmaradásért küzdenek. Előfordul, hogy a lelkész elődje visszaszól, beleszól a gyülekezetbe, ezt a jelenlegi lelkész sérelmezi, van, mikor jogosan. A féltékenység és az összehasonlítás bizony itt is jelen van. Jó volna ezeket a dolgokat is átbeszélni és normálisan kezelni. Szolgatársak vagyunk, nem versenytársak! A győzelmet nekünk megszerezte valaki, nekünk csak hozzá kell tartozni! – mondta az előadó, s negatívumként kiemelte, hogy néha a lelkipásztorok is hajlamosak komolyabban venni az összeesküvés-elméleteket, mint a hitet. Ez csalóka sikerélmény, de hamis magyarázat a kudarcokra. Nem adhatnak megoldást,

Nem akartam mást, csak bátorítani, buzdítani, ismerkedni, missziói terepet felmérni és hallgatni, meghallgatni. Úgy érzem, ezeket a célokat nagyjából sikerült elérnem” – mondta. A hívások alapján az előadó megállapította: a lelkipásztoroknak is szükségük van építő közegre. Érdemes megemlíteni, hogy vannak olyan lelkipásztori közösségek: kórusok, imacsoportok, baráti közösségek, együtt sportolók, akik megtalálták a feltöltődés közös alkalmait. Ezt kellene folytatni és erősíteni. „25 éves lelkési szolgálatom legkellemesebb élményét okozta hívásoddal” – mondta egy lelkész, és sok hasonló reakció érkezett pusztán arra, hogy végre valaki megkérdezte tőlük, hogy vannak, és a válaszokat meg is hallgatta. Aztán olyan mondatok is fakadtak a lelkészek ajkán, amelyek a közömbösség nyomán keletkeztek: „Úgy érzem, nincs szükség

megnyugvást és vigaszt. És a látszat ellenére nem is adnak. Rác Ervin azt is elmondta: „Tudunk mi kedvesek is lenni... Sugárzik a vidámság sokakból még telefonbeszélgetésen keresztül is. Vidám, nevetős, mosolygós hangokat is hallottam a telefonbeszélgetések alkalmával... és ez jó. Érezhető szeretet.” Ezt kell terjeszteni és fokozni. „Ígét hirdethetünk. A világ legszebb hivatása a mienk! Hiszen Isten szolgálói vagyunk. Annak a szolgálói, akié ez az egész. Aki teremtette a világot, gondot visel róla. Jó erre sokszor emlékeztetni magunkat” – bátorította a lelkipásztor a lelkipásztorokat.

A beszélgetések után a szeretetvendégség alkalmával is folytatódott. A szamoskőrődi közösség vendégszeretetében erősödött a lelkipásztorok közössége.

Nőszövetségi vezetők találkozója

Hasonlóan a tavaly őszi nőszövetségi elnökségi találkozóhoz, Szatmárnémetiben, a Lánkos templom Kálvin János imatermében találkoztak a Királyhágómelléki Református Egyházkerület nőszövetségének vezetői április 27-én. A tavaszi vezetőségi találkozón 9 egyházmegyéből 5 képviseltette magát: a Szatmári, a Nagybányai, az Érmelléki, a Bihar- és a Zilahyi, összesen tíz fővel. A többi egyházmegye vezetői betegség miatt maradtak távol.

Orosz Márta érbogyoszlói lelkésznek, az Érmelléki Református Egyházmegye nőszövetségi elnökének áhítatával kezdődött a tanácskozás. Az Ef 6,10–20 magyarázatával mutatott rá arra, hogyan erősödhetünk meg a mi Istenünkben, és az Ő hatalmas erejével hogyan válhatunk az Ő harcosaivá. Szükségünk van naponként az Úrral való kapcsolatunk megerősítésére: a rendszeres igeolvasásra és imádságra. Naponként felöltözünk munkánk végzésére, ugyanígy szükségünk van a lelki felöltözésre is.

Idén az Érmelléken, Bihar-diószegen találkozhatnak majd egyházkerületünk aszszonyai, az Úrban való reménység szerint, Egyházkerületi Nőszövetségi Konferencia alkalmával szeptember 14-én. Ezt az alkalmat már február óta szervezzük.

A jelenlévők beszámoltak a 2023. év kiemelkedő egyházmegyei nőszövetségi alkalmairól, hangsúlyozva az erősségeket és elgondolkodva a hiányosságokon. Egymást bátorították még ki nem próbált közösség-

teremtő és -erősítő egyházmegyei és gyülekezeti nőszövetségi találkozók szervezésére. Miközben egyenként önmaguk életéről és szolgálatáról beszéltek a maguk gyülekezetében, próbáltak választ kapni a hogyan tovább kérdésére. Hogyan és mit lehetne tenni, hogy minél többen csatlakozzanak gyülekezeink nőszövetségeihez, középkorúak és fiatalabbak is? Bízunk abban, hogy Isten gondoskodik majd az utánpótlásról, olyanokról, akik szent ügynek tekintik a Jézus Krisztus szeretetszolgálatát és vállalják az Ő szövetségéhez való tartozást. Az Efézusi levél tanítását meghallgatva imádkozunk egymásért, a „szentekért” és a gyülekezetek vezetőiért!

Rác Ervin Lajos a KREK generális direktoraként, a missziói munka fő vezetőjeként, egyben szatmárnémeti-szigetlankai lelkipásztorként köszöntötte a nőszövetségi vezetőket Pál apostol Rómabeli gyülekezetéhez írott levelének 1,8 versével, bátorítva a résztvevőket a szolgálatban, kifejezve a gyü-

lekezetekben édesanyaként jelen levő nőszövetségek tevékenységének fontosságát. A közösségnek megtartó ereje van!

Nőszövetségi bibliaórák témájaként Bálint Ibolya *Ismeretlen nők az Ószövetségből és üzenetük számunkra* című könyvének bibliaórák feldolgozásait, valamint dr. Sárközi Lídia Ábrám Sámuelné *Anyák napi olvasmányok* című könyvét ajánlotta feldolgozásra Nagy Erika egyházkerületi nőszövetségi ügyvezető elnök, sárközújlaki lelkipásztor.

Az ügyvezető elnök Szilágyi Noémi egyházkerületi nőszövetségi titkárral és Korda Ildikó egyházkerületi pénztárossal együtt hívta meg az egyházmegyék nőszövetségi vezetőségének tagjait Szatmárnémetibe. Az elnökség egy többnapos egyházkerületi nőszövetségi munkatársképző szervezését is tervezi. A megbeszéléseken elhangzott az a javaslat is, hogy jó lenne közösen kidolgozni bibliaórák összeállításokat nőszövetségi alkalmak megtartására.

A találkozó természetesen szeretetvendégséggel zárult. Köszönjük szépen a Szatmárnémeti-Lánkos Egyházkerület nőszövetségének, lelkipásztorainak vendégfogadó szeretetét, a bennünket fogadó nőtestvérek szolgáló szeretetét, az Illés Jenő presbiteri szövetségi elnök és felesége által készített finom ebédet.

Isten áldása legyen nőszövetségünk szolgálatán és kíséren bennünket jövőbeni terveink megvalósításában!

NAGY ERIKA

Családi nap az Árva Bethlen Kata Református Óvodában

Mi is a család? Egy szeretettel és védelemmel teli biztos fészek, ahol a gyerekek biztonságban cseperedhetnek, ahol a család minden tagja védelmet, tiszteletet és szeretetet élvez. A család napját ünnepelték május 14-én Szatmárnémetiben az Árva Bethlen Kata Református Óvoda apróságai családjukkal együtt, természetesen nagyon jó hangulatban.

Érre az alkalomra szeretettel hívtak és vártak olyan családokat is, akik szeretnék a tagjává válni ennek a közösségnek. Nagy szeretettel fogadtak minden érdeklődőt az itt dolgozó pedagógusok, Bauer Orsolya, Mészáros Melinda, Bajnai Melinda, Oroszi Alexandra, valamint a kedves dadus, Liszka Ilona.

A rendezvényt a Református Gimnázium igazgatója, Elek Kinga nyitotta meg,

szeretettel köszöntve a jelenlevőket, Maior Ildikó lelkipásztor pedig egy igével és annak magyarázatával folytatta az eseményt, és a Jóisten áldását kérte minden család életére, gyermekeire és a pedagógusok életére, hogy ugyanilyen hittel és szeretettel tudják továbbra is nevelni, terelgetni a kicsiny gyermekek életét.

A kicsik számára a pedagógusok rengeteg meglepetéssel készültek, volt itt ugrálóvár, kézműves-foglalkozás, bábszínház, finom falatok. Az újonnan érkezett szülők belekóstolhattak ennek az óvodának a családi hangulatába. Az óvodával kapcsolatos kérdéseiket Szilágyi Noémi, a református óvodák koordinátora, valamint a kiscsoportos óvónők válaszolták meg.

A családi nap nagyon jó hangulatban telt, a szülők nyitottságának, odaadásának és támogatásának köszönhetően.

Istennek legyen hála!

BAUER ORSOLYA

Rohamosan növekszik a keresztyénüldözés a világban

A keresztyén jogvédő szervezetek szerint mintegy 350-400 ezer Jézus-hitű személyt fenyeget közvetlen életveszély a világban. A keresztyéneket gyilkoló szélsőségeket több helyen az állam és a jogrend védi, sőt még ösztönzi is, és az áldozatokat hibáztatja, amiért megvallották hitüket.

Az agressziók elsöprő többsége iszlám államokban történik, de aggasztó az európai ügyek számának növekedése is.

A keresztyénellenes terror nem véletlenszerű, hanem egyre inkább szisztematikus és rendszerszerű (például Afganisztánban és Szomáliában), amit az elmúlt évek folyamatosan emelkedő esetszáma bizonyít. Egyre több az olyan agresszió, amelyet a hatóságok nem vizsgálják ki, nem szabnak ki érte büntetést, sőt, az áldozatot és családját intik hallgatásra.

A be nem jelentett vagy eltussolt esetek számát a keresztyén jogvédő szervezetek még felmérni sem tudják. A katolikus egyház tavaly

decemberben 360 millió keresztyén üldöztetéséről vagy diszkriminációjáról számolt be.

Az ENSZ Biztonsági Tanácsa tavaly határozatot hozott a vallásszabadság és a vallási türelem védelméről, de eddig nem ismertek a konkrét intézkedések ennek végrehajtására.

A keresztyénüldözéssel foglalkozó tudósok és jogvédők szerint a muszlim férfiak

legtöbbször saját vallásuk alaptételeivel sincsenek tisztában, csak a keresztyének iránti gyűlöletet tudják kiolvasni belőlük.

Szaporodnak az ijesztő és figyelmeztető esetek Európában és Amerikában is, ahol iszlám szélsőségek egyre több templomot rongálnak meg és fosztanak ki.

AZ EURONEWS.COM ÍRÁSA NYOMÁN

FRICKA

Vesszen a bűnös!

Tíz földműves együtt indult a mezőre dolgozni. Vihar lepte meg őket, tépdeste a fák koronáját. A cikázó villámcsapások és a jégeseő viharos verése ellen egy dűledező templomba menekültek.

A villámcsapások hangja egyre erősödött, a korhadt gerendák recsegték. Attól tartottak, hogy rájuk szakad a mennyezet. A földművesek méltatlankodva zúgolódtak, hogy biztosan van közöttük egy nagy bűnös, és az ő méltatlan viselkedésének a következménye az égiháború. Félték, hogy a gyakori villámcsapások áldozatai lesznek valamennyien.

– Meg kell találnunk a bűnöst – javasolták –, és túl kell adnunk rajta. Akasszuk ki a kalapunkat a templom körüli kerítésre. Akinek a kalapját előbb viszi el a szél, az lesz a bűnös, és átengedjük sorsának.

Megegyeztek a javaslatban. Nagy nehezen kinyitották a templom ajtaját, és a tíz szalmakalapot a kerítésre akasztották. A szél egyet azonnal felkapott. Kegyetlenül és határozottan kidobták a kalap tulajdonosát. A szerencsétlen ember kétrét görnyedt a nagy szélben, alig tudott talpon maradni. Csupán pár lépést haladt előre a nagy viharban, amikor óriási dörgést hallott.

A templomba csapott a villám...

	ÁBRÁZAT, FIZIKISKA	SZÉN-MAGI!	UTCA, RÖVIDEN	DOLOG, LATINUL	MÓKA, VICC
	1				Ö
	EGYIPTOMI NAPISTEN		R, KIEJTVE		
	KAPACITÁS JELE	PILISI BARLANG	SZÉN ÉS NITROGÉN		
	TERABÁJT, RÖVIDEN	DIES... HARAG NAPJA			
	2	ANNAK A TULAJDONA	TANULÓ VEZETŐ	VEGYJEL INDIUM	FÉNY-FORRÁS!
		... GIBSON; SZÍNÉSZ	ELCSÉPELT		KICSINYÍTÓ KÉPZŐ
KÖTÉLDOB				HÍM SERTÉS	
				KETTŐS!	
SZÍNÉSZ (LAJOS)			ÚRKUTATÁSI SZERVEZET		ITTRIUM VEGYJELE
			SPANYOL AUTÓJEL		RÓMAI EZER
	K				KECSKE MONDJA

Segítségre van szüksége vagy segíteni szeretne?

Hívjon bizalommal hétfőtől péntekig 15-20 óra között!

TELEFONOS SZERETETSZOLGÁLAT

0265 55 55 55

Kolozsvár • 2009
Marosvásárhely • 2011
Nagyvárad • 2021

www.telsz.ro
office@telsz.ro
telsz

HARANGSZÓ

A Királyhágómelléki Református Egyházkerület gyülekezeti lapja
ISSN 1221-0323

www.facebook.com/harangszo

Felelős szerkesztő és hírszerkesztő: Erdei-Árva István Béla. Tördelőszerkesztő: Petrikó Ildikó. Korrektor: Megyesi Antónia. Szerkesztőbizottság: Csúry István, Ghittea-Szabó József Levente, Fábíán Tibor, Jakó Sándor Zsigmond, Póti Eduárd-János, Tótos Beáta, Varga Botond, Wagner Erik. Szerkesztőségünk postacíme: Nagyvárad, Sulyok István u. 9. sz. Bihar megye, irányítószám: 410202. Tel.: 0765-926002, 0259-435386. E-mail: harangszo.ujtag@gmail.com Honlap: www.krek.ro, www.facebook.com/harangszo, www.harangszo.ujtag.wordpress.com. Készült a Királyhágómelléki Református Egyházkerület Szenczi Kertész Ábrahám Nyomdájában. Felelős vezető: Wagner Erik. A lap terjesztése a lelkészi hivatalokon keresztül történik. A szerkesztőség fenntartja magának a jogot, hogy a beérkező írásokat rövidített és szerkesztett formában közölje. Meg nem rendelt kéziratokat nem őrzi meg és nem küldünk vissza.